

VIDIK

LIST ŽUPE SV. VIDA
VIDOVEC
ISSN 1334-6547

GODINA XVII
BROJ 34/2015.

PROSINAC

*Prosinačko jutro
Diše hladnoćom
Ostro je zaledilo
Odraz tišine
Pustoš gola
Uspavano leži
Polje u svili
Nešto sanja
Putevi se
U inju srebre
Jele blješću
U biserima bijelim
Kristali se
Zimsko sunce
U ledenoj
Slici prosinca
Tople snove
Sanja BOŽIĆ*

Antonija Zagorec

Dragi čitatelji našeg župnog lista „Vidik“!

Zaista, brzo prolaze dani i već nam je stiglo vrijeme koje svi radosno iščekujemo i koje svakog od nas čini nekako mirnijim, spokojnijim i radosnjim. Zajedništvo među ljudima je nekako najviše izraženo baš u to vrijeme, zahvaljujući malenom i nevinom djetešcu koji, po Božjoj riječi, postaje čovjek pun ljubavi i milosrđa za sve koji se u njega uzdaju. Upravo nam je **Božje milosrđe** nadahnuće u ovom broju. Veliko je Njegovo milosrđe koje nas oslobođa od ropstva grijeha i vječnog oklopa tame te nam daje priliku da se popravimo i vratimo na Kristov put.

U ovom broju upoznat ćete se sa životom ove naše vidovečke župe. Pripremili smo zanimljive intervjuje, razmišljanja i druge razne tekstove. I u ovom broju najmanji su popunili svoju stranicu, a razveselit će vas i šaljive priče. Nismo zaboravili ni na prošle običaje, a prikupili smo i velik broj molitava naših baka, koje ćemo svaki naredni broj objavljivati.

Želimo Vam da u ovo božićno vrijeme u toplini svojih domova prolistate naš župni list te da on dotakne Vaša srca kako bi bili ispunjeni mirom i spokojem. Budite milosrdni jedni prema drugima kao što je naš nebeski Otac prema nama jer „*Milosrđe je korijen svih drugih dobrih djela*“ (Sv. Augustin). Sretan Vam i blagoslovjen Božić i mnogo obilja u novoj 2016. godini!

Uredništvo

„VIDIK“ glasilo za vjersku izobrazbu i aktualnosti župe Vidovec. **Odgovorni urednik:** vlč. Dragutin Bogadi. **Redakcijski kolegij:** vlč. Mario Kaniški, Jasmina Canjuga, Jurica Canjuga, Ivančica Košić Čačić, Zoran Košić Čačić, Sandra Priher, Snježana Ptiček, Helena Ris, Antonija Zagorec, Martina Cuković, Alojzije Košić, Ana Ljubek. **Fotografija:** vlč. Dragutin Bogadi, Zlatko Smerke **Adresa uredništva:** Župni ured Vidovec, Trg sv. Vida 6, 42205 Vidovec. **Tel./fax:** 042 741 332. **Web:** zupa-vidovec.hr. Fotografije i rukopise ne vraćamo. Suradnja nije honorirana. Glasilo izlazi periodično. Troškove namirujemo darovima župljana i donatora. **Grafičko oblikovanje i tisak:** ZRINSKI d.d., Čakovec

BOŽIĆ NAM KUCA NA VRATA

Za božićne dane mnogi Hrvati hrle svojim kućama, na svoja ognjišta, među svoje najdraže

Netko možda i neće priznati da je to radi Božića, već će radije reći da dolazi na zimske praznike.

Ali neka! Pravi vjernici ipak znaju istinu. U Betlehemu je Sveta Obitelj spontano postala uzor i primjer prave obitelji. Idemo u susret danu kad nam Bog silazi, kad nam postaje blizak i to nas ispunjava mirom. Idemo u susret danima kada nam iz srca naviru izrazi pomirenja i čestitanja. Ruka nam sama ide na stisak, obrazi u zagrljav, a usta govore pregršt želja. Hoće li se Bog roditi samo na našim stolovima, u našim poklonima ili možda u srcima? To ovisi samo o nama hoćemo li mu dopustiti da uđe u naša mrkla srca da nam bude peć koja će nas zagrijavati, da nam bude motor koji će nas pokrenuti. Pustimo ga da uđe na naša vrata da imamo vjernog prijatelja. Zato te Božiću molimo uđi bez kucanja, budi u svakoj obitelji i sačuvaj nas u miru.

Biserka Presečki

SLIKA S NASLOVNICE:

„Milosrdni Isus“

autor: akademski kipar Nikola Šanjek

“Vlastito je Bogu da daje svoje milosrđe”

(sv. Toma Akvinski)

Na sam blagdan Bezgrješnoga začeća papa Franjo je proglašio Izvanredni jubilej milosrđa, kao posebno vrijeme Crkve u kojem ćemo promišljati o nepresušnom Božjem milosrđu koje se izljeva na nas.

Majčino krilo – slika milosrđa

Sam pojam „milosrđe“ asocira nas na neku vrstu ljudske solidarnosti ili sućutne dobrote, što nije krivo. No kad govorimo o kršćanskom pojmu milosrđa, moramo biti svjesni da je ono mnogo više od običnog čovjekoljublja. Sama riječ nam u izvornom obliku dolazi s hebrejskog jezika, u kojem se posebno ističu dva pojma koja označavaju milosrđe, a to su: rehem i hesed.

Rehem bismo najjednostvije preveli kao „majčino krilo“. Majka i dijete su povezani posebnim vezom. Među njima postoji poseban odnos temeljen na ljubavi, nježnosti, dobroti, požrtvovnosti, strpljivosti. Židovi su Boga nazivali upravo tim pojmom. Prisjetimo se samo što nam Bog poručuje u Knjizi proroka Izajie: „Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću.“ (Iz 49, 15). Iz ove rečenice vidimo da koliko god bila velika majčina briga i požrtvovnost za vlastito dijete, Božja briga za čovjeka je uvelike nadilazi. Mogućnost da majka odbaci svoje dijete postoji, no ne i mogućnost da to Bog učini svojem najdragocjenijem stvorenju. Upravo je to ta milost koju Bog izljeva na nas i preko koje želi spasiti i sebi privesti sve ljude, bez iznimke.

Pojam *hesed* jest drugi vid pojma *rehem*. On izriče povezanost dvaju bića koja uključuje i vjernost. Bog je vjeran svojim obećanjima. Stoga je jasno da milosrđe nije stvar osjećaja, već je to svjesna i voljna odluka i izbor za drugu osobu, a u ovom slučaju je to Božja odluka za čovjeka. To je, dakle, ljubav u pravom smislu riječi o kojoj

Ivan Meštović:
Majka i dijete

nam govorи sv. Pavao u svom Hvalospjevu ljubavi (usp. 1Kor 13, 1-13).

„Isus Krist je lice Očevog milosrđa!“

I jedan i drugi pojam naglašava u svom značenju Božje djelovanje prema nama. U povodu proglašenja Jubileja milosrđa, papa Franjo je izdao Bulu pod nazivom „Lice Milosrđa“ („*Misericordiae Vultus*“). Prva rečenica spomenute Bule glasi: „*Isus Krist je lice Očevog milosrđa*“. Naš nebeski Otac se u Isusu Kristu nama objavio. U njegovom Sinu smo ga do kraja upoznali, pa se tako u Kristovu djelovanju prema ljudima nama otkriva Božje milosrđe. Već na samom početku svojeg javnog djelovanja, Isus u nazaretskoj sinagogi čita odlomak iz Knjige proroka Izajie: „*Duh Gospodnji na meni je, jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglašati sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglašiti godinu milosti Gospodnje.*“ (Lk 4, 18-19). Nakon pročitanog zaključuje: „*Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima.*“ (Lk 4, 21) Dakle, Kristovo poslanje je biti milosrdan, pokazati ljudima lice milosrđnog Oca preko svojih riječi i djela. Spomenimo u nastavku samo jedan očit primjer takvog djelovanja.

Kada mu farizeji i pismoznaci dovedu ženu zatečenu u preljubu, naglašavajući pritom da prema Mojsijevu zakonu takve treba kamenovati, Isus se uzdiže iznad zakona i propisa te, umjesto izricanja kazne (što se od njega u tom trenutku očekivalo), on ženi nudi obraćenje i priliku za novi, svet i radostan život (usp. Iv 8, 1-11). U trenutku njezina pokajanja, Bog zaboravlja njene grijeha, jer: „Kako je istok daleko od zapada, tako udaljuje od nas bezakonja naša.“ (Ps 103, 12). Bog se također niti ne osvećuje i nije zlopamtilo: „Ne postupa s nama po grijesima našim, niti nam plaća po našim krivnjama.“ (Ps 103, 10). Ono što Bog želi od nas jest povratak u njegovo krilo (rehem) iz kojeg nam izvire vječni život. Zove nas na obraćenje i to svakog pojedinog, bez iznimke.

Gdje su granice Božjeg milosrđa?

I papa Franjo ima na umu tu stvarnost, zato u svojoj Buli naglašava važnost sakramenta isповijedi i poziva nas da mu slobodno i s radošću pristupimo. Stoga se ne mojmo ustručavati zatražiti od Boga njegovo milosrđe.

Nemojmo pomicljati da Bog nije u stanju oprostiti grijeh. Jer ne samo da oprašta grijeh, već ispunjava naša srca ljubavlju i kroz oprost nam daje utjehu. Dakle, Božje milosrđe nije samo čisto oprštanje grijeha, već je to, kako kaže papa Franjo, način praštanja. Svojim milosrdnjim djelovanjem Bog tako uređuje život osobe da grijeh ostavlja po strani, a zatim miluje rane prouzročene grijehom. Ispovijed nam je tako prilika da uvijek iznova gradimo most između nas i Boga, koji smo svojim grijesima srušili. Ispovijed je također i dokaz da smo, usprkos svojoj grješnosti, zauvijek ljubljeni. Božje milosrđe je zaista veće od bilo kakvoga grijeha i ne postoji ništa što bi toj Božjoj ljubavi postavilo granice. Drugim riječima, ne postoji grijeh koji bi bio veći od Božjeg milosrđa. Ne postoji grijeh kojeg Bog ne bi mogao oprostiti, jer je Bog zauzet praštanjem, tj. zaokupljen je našim spasenjem.

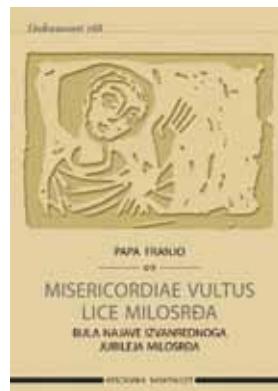
„Pristupajmo s pouzdanjem k prijestolju milosti da primimo milosrđe i nađemo milost za pravodobnu pomoć!“

(Heb 4, 16)

Bože, ti nama oprosti, a mi...

Milost je zaista ono najbožanskije u Bogu. No iz toga proizlazi i zadaća za svakoga od nas. Prisjetimo se da smo stvoreni na Božju sliku, njemu smo slični. U Svetom Pismu nas Bog nekoliko puta podsjeća na tu sličnost i poziva nas da se i dalje trudimo graditi i čuvati tu sliku: „*Sveti budite! Jer sam svet ja, Jahve, Bog vaš!*“ (Lev 19, 2). Isus Krist također progovara: „*Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš!*“ (Lk 6, 36). Dakle, Bog traži da i mi budemo milosrdni prema drugima kao što je i on prema nama. U molitvi *Očenaš*, koju svakodnevno izgovaramo, a naučio nas je upravo Isus, molimo Oca: „...*otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim...*“ . Znači, molimo ga da bude prema nama upravo onakav, kakvi smo i mi prema svojima bližnjima. Nije na nama da sudimo drugima, ponajprije zato jer mi nismo upoznati sa cijelom situacijom u kojoj se druga osoba nalazi, dok Otac nebeski gleda u samu srž duše svakoga od nas. Stoga samo on može biti Sudac i to milosrdan Sudac. A nama poručuje: „*Nemojte suditi, pa sigurno nećete biti suđeni! Ne osuđujte, pa sigurno nećete biti osuđeni! Oraštajte, pa će vam biti oprošteno!*“ (Lk 6, 37).

Ako već ne sudimo i ne osuđujemo, zašto nam Bog govori da moramo opraštati? Oprostiti nije lako! Koliko puta nam se to čini tako teškim zadatkom, gotovo nemogućim? No upravo je oprost instrument kojim se oslobađamo bijesa, ljutnje, nasilnosti i osvete. Oprost je uvjet za naš radostan život. Stoga je milosrdnost zadatak i imperativ za svakoga kršćanina. Nismo pravi Kristovi vjernici ako nam srca nisu ispunjena milosrdnom ljubavlju prema bližnjima, koju onda pretvaramo u konkretna djela milosrđa. Činimo li djela milosrđa, postajemo pravi Isusovi učenici.

Naslovica Bule najave izvanrednoga Jubileja milosrđa

Milost je punina Boga i ljudi

U ovoj Svetoj godini, Jubileju milosrđa, koji Crkva stavlja pred nas, trebali bismo posebno težiti ostvarenju jednog blaženstva: „*Blago milosrdnjima, jer će postići milosrđe!*“ (Mt 5, 7). Zanimljivo je da Isus nakon svakog blaženstva obećaje neko novo ispunjenje, nešto više od stanja u kojem se čovjek trenutno nalazi: ožalošćeni će se utješiti, gladni i žedni pravednosti će se nasititi, krotki će baštiniti zemlju... (usp. Mt 5, 3-12). No u blaženstvu koje se tiče milosrdnih ne obećava se ništa novo. Oni koji su u milosti već žive Božjim životom. Ne postoji nikakva veća stvarnost koja bi im mogla biti darovana. Zato uz konstataciju da je milosrđe ono najbožanskije u Bogu, slobodno možemo i nastaviti: Milosrđe je i ono najljudske u ljudima!

Djelujmo licem milosrđa!

Na samom kraju spomenimo još i poruku kojom papa Franjo završava svoju Bulu, imajući na umu da smo svi mi Crkva, Kristovo tijelo, te smo u skladu s tim dužni i djelovati: „*Neka Crkva, u Jubilarnoj godini, bude jeka Božje riječi koja snažno i jasno odzvanja kao poruka i znak oprosta, snage, pomoći i ljubavi. Neka se nikada ne umori širiti milosrđe i uvijek bude strpljiva u nuđenju suošćanja i utjehe. Neka Crkva postane glas svakog muškarca i žene, i stalno ponavlja bez prestanka: „Spomeni se, Gospodine, svoje nježnosti i ljubavi svoje dobijeka*“ (Ps 25, 6).“

Kršteni

Marcel Mašić, sin Maria i Ivane r. Cafuk,
rođ. 16. 4. 2015., kršt. 13. 6. 2015.

Ana Kipa, kći Dražena i Mirjane r. Pozder,
rođ. 26. 5. 2015., kršt. 22. 8. 2015.

Bjanka Mašić, kći Nikole i Aleksandre r.
Vršić, rođ. 5. 6. 2015., kršt. 27. 9. 2015.

Mia Herceg, kći Nikole i Ivane r. Zavrtnik,
rođ. 27. 4. 2015., kršt. 26. 9. 2015.

Moreno Zagorec, sin Maria i Božice r. Papec,
rođ. 16. 5. 2015., kršt. 31. 10. 2015.

Patricia Melnjak, kći Zorana i Dunje r.
Kukec, rođ. 17. 7. 2015., kršt. 21. 11. 2015.

Rene Roko Panić, sin Daria Panić i Irene Žugec, rođ. 16. 5. 2014., kršt. 23. 5. 2015.

Andreja Rušec, kći Tome Rušec i Đurđice Horvat, r. Hudak, rođ. 28. 11. 2014., kršt. 30. 5. 2015.

Luka Posavec, sin Zorana i Sanje r. Sačić, rođ. 23. 12. 2014., kršt. 31. 5. 2015.

Sara Pozder, kći Nikole i Mirjane r. Piskač, rođ. 18. 3. 2015., kršt. 28. 6. 2015.

Jona Danko Gluhak, sin Danijela Gluhak i Kristine Danko, rođ. 3. 2. 2015., kršt. 11. 7. 2015.

Stefani Majcan, kći Zdravka i Lidije r. Novački, rođ. 27. 7. 2014., kršt. 18. 7. 2015.

Ivana Maria Petrić, kći Jurice i Ivane r. Grabar, rođ. 11. 1. 2015., kršt. 25. 7. 2015.

Petar Kučko, sin Zdravka i Sanje r. Pintarić, rođ. 22. 1. 2015., kršt. 25. 7. 2015.

Marinela Vidaček, kći Mirka i Viktorije r. Kolar, rođ. 25. 11. 2012., kršt. 1. 8. 2015.

Josipa Vidaček, kći Mirka i Viktorije r. Kolar, rođ. 28. 4. 2014., kršt. 1. 8. 2015.

Leo Melnjak, sin Zorana i Tatjane r. Ježovita, rođ. 26. 4. 2015., kršt. 7. 8. 2015.

Luka Kuščer, sin Daria i Marije r. Drakšić, rođ. 26. 3. 2015., kršt. 8. 8. 2015.

Ines Petrić, kći Siniše i Nikoline r. Kovačić, rođ. 4. 5. 2015., kršt. 19. 9. 2015.

Rea Horvat, kći Miroslava i Lidije r. Glogovec, rođ. 28. 6. 2015., kršt. 26. 9. 2015.

Andreas Bubnjar, sin Ivica i Željke r. Cafuk, rođ. 27. 7. 2015., kršt. 17. 10. 2015.

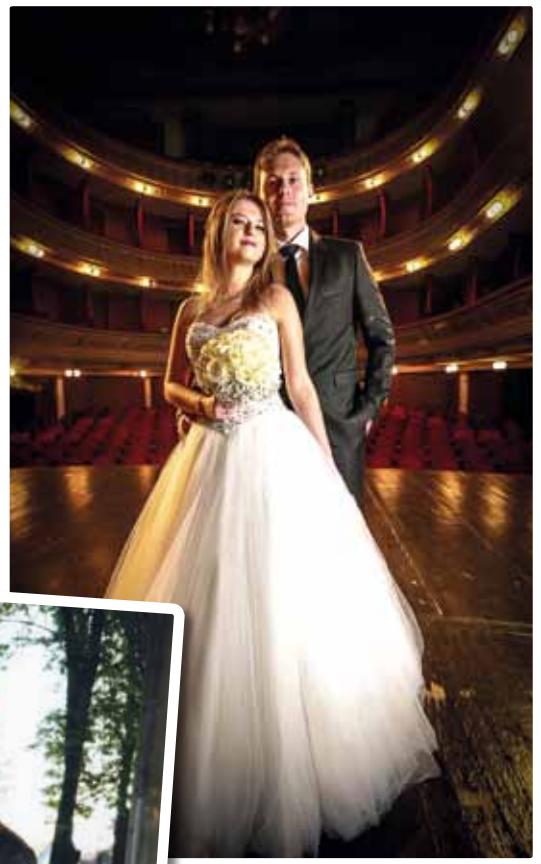
Erik Detić, sin Emila i Katarine r. Kos, rođ. 5. 3. 2015., kršt. 14. 10. 2015.

Vito Margetić, sin Martina i Danijele r. Pahić, rođ. 8. 8. 2015., kršt. 21. 11. 2015.

Vjenčani

Matija Mašić i Margareta Tomašić, 8. 8. 2015.

Danijel Sokač i Mateja Melnjak, 10. 10. 2015.

Ivica Škreb i Dragica Imbrihalec,
21. 11. 2015.

Mario Posavec i Danijela Đurđek,
24. 10. 2015.

Stjepan Grđan i Dunja
Posavec, 5. 9. 2015.

Umrlí

Vlado Kučko, Cargovec, 1958.-2015.

Karolina Pomper, r. Rožić, Nedeljanec, 1926.-2015.

Mijo Zagorec, Vidovec, 1948.-2015.

Danica Vrbnjak, r. Rožić, Vidovec, 1945.-2015.

Božidar Posavec, Papinec, 1961.-2015.

Marija Papec, r. Gašparić, Tužno, 1946.-2015.

Josip Pomper, Gojanec, 1926.-2015.

Stjepan Košić, Krkanec, 1957.-2015.

Bernarda Imbrihalec, r. Tkalcec, Nedeljanec, 1959.-2015.

Katarina Melnjak, r. Cerjan, Nedeljanec, 1944.-2015.

Katarina Kučko, r. Kučko, Cargovec, 1937.-2015.

Andrija Kovačić, Domitrovec, 1943.-2015.

Vid Ozmec, Vidovec, 1938.-2015.

Dragutin Novak, Zamlača, 1963.-2015.

Stjepan Vajdić, Nedeljanec, 1927.-2015.

Andjela Kovačić, r. Medved, Vidovec, 1921.-2015.

Mijo Furjan, Gojanec, 1939.-2015.

Ivan Pozder, Nedeljanec, 1947.-2015.

Draga Kovačić, Šijanec, 1930.-2015.

Jelena Trojko, r. Kolačko, 1954.-2015.

Milan Furjan, Gojanec, 1941.-2015.

Filip Habulan, Zamlača, 1930.-2015.

Slijediti Krista u poslanju svećenika

Ja, Mario Kaniški, rođen 18. kolovoza 1986. godine u Varaždinu, sin Stjepana i Dragice r. Mateković cijelo sam djetinjstvo proveo u Gornjem Knegincu, lijepom zagorskom selu nedaleko grada Varaždina. S navršenih sam sedam godina 1993. godine upisao prvi razred osnovne škole u Gornjem Knegincu. Sa svojom sam obitelji redovito odlazio na sv. Misu u župnoj crkvi sv. Marije Magdalene gdje sam i primio sakramente kršćanske inicijacije.

Aktivno se uključujem u slavlje sv. Mise kao ministrant u 5. razredu osnovne škole. Sve češći odlasci na sv. Misu, ministiriranje, aktivno sudjelovanje u životu župe te česti razgovori s tadašnjim župnikom vlč. Zvonimjom Rabuzinom rezultirali su mojim promišljanjima o svećeništvu. Konačni dan odluke o svećeničkom putu bio je 4. rujna 2000., dan sprovoda župnika Rabuzina koji je iznenada preminuo u Crikvenici 2. rujna 2000. hodočasteći sa župljanim k Majci Božjoj Trsatskoj. Misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je domaći biskup mons. Marko Culej u nazročnosti više tisuća vjernika te oko 130 svećenika. Toga je dana mons. Marko Culej u homiliji izrekao rečenicu: "Vec sam puno župnika poslao na službu u vašu župu, a već dugo ova župa nije dala svećenika..."

Tako sam zahvaljujući pokojnom župniku Rabuzinu te biskupu mons. Marku Culeju, koji mi riječu u svojoj homiliji daje poticaj na razmišljanje, odgovorio na Božji poziv. Novi župnik, vlč. Krunoslav Novak također me podupirao u mojoj odluci te bodrio i molio kako bi se Božji poziv i dalje razvijao u meni. Vlč. Novak napisao mi je preporuku za Međubiskupijsko sjemenište i Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zagrebu na Šalati.

Iz razloga da slijedim poziv Duha Svetoga nakon osnovne škole, u rujnu sam 2001. upisao Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju uz Međubiskupijsko sjemenište, kako bih započeo ostvarivati svoj životni cilj - slijediti Krista u poslanju svećeniš-

tva. Na tom sam putu prolazio kroz određene krize koje su me još više ohrabrike kako bih ozbiljnije prihvatio Božji poziv u sebi. Maturirao sam 2005. godine i nakon neuspjelog pokušaja upisa na Katoličko bogoslovni fakultet u Zagrebu moja se želja za ostvarenjem cilja nije ugasila. Tu sam godinu dana sa svojim susjedom i velikom prijateljem, nažalost pokojnim Pavlom Čavlekom, redovito odlazio na katedralni zbor mlađih varaždinske biskupije te zajednicu mlađih koju je predvodio vlč. Damijan Koren. Štoviše, godina dana kuš-

Dolaskom na bogosloviju počinjem se još više intelektualno i duhovno obogaćivati te razvijati u samostalnu osobu kako bih jednog dana uz Božju pomoć mogao što savjesnije vršiti službu i živjeti poziv kojim sam krenuo. Osim molitve i zajedništva, u bogosloviji sam imao i zaduženja: sportske aktivnosti, vođenje misijske grupe, pjevanje u zboru. Svi pet godina bio sam u asistenciji, a na 4. godini postao i ceremonijar. Uz svakodnevne obaveze i dinamičan život u bogosloviji, vrlo mi je važno duhovno vodstvo kojeg prati vlč.

Milan Pušec. U našim susretima razgovaramo o različitim temama vezanim za duhovni rast i sazrijevanje. Osim duhovnosti neizostavan je i intelektualni rast kojeg sam dobio na fakultetu, a uz literaturu za studij također sam čitao i neobavezne teološke knjige koje su širile moje vidike. Nakon 4. godine studija, tadašnji rektor Stjepan Balaban poslao me na zagrebačku župu Utrina, Zapruđe-Središće kako bih se što bolje upoznao s konkretnim životom župe, poteškoćama koje donosi svećenički poziv, kao i težinom života u celibatu te pripremio svoj diplomski rad. Primjetio sam da mi pritom pomaže i komunikacija s vjernicima laicima kojima nastojim biti pozitivan primjer. U svakom susretu s njima trudim se biti što

objektivniji tj., držati potrebnu distancu u odnosima, ali s druge strane biti otvoren za njihove potrebe.

Diplomirao sam 13. prosinca 2012. S temom „Župa sv. Marije Magdalene u Knegincu“. Za đakona sam zaređen 16. prosinca 2012. u katedrali Uznesenja BDM u Varaždinu, a potom poslan na župu sv. Petra u Ivanić Grad kao pomoć Sisačkoj biskupiji. Za svećenika sam zaređen 22. lipnja 2013. u katedrali Uznesenja BDM u Varaždinu i prvim dekretom od našeg biskupa mons. Josipa Mrzljaka poslan u župu sv. Vida u Pitomaču, gdje sam bio 2 godine dok nisam došao k Vama.

Mario Kaniški

nje i neizvjesnosti još su me više osnažile u donošenju odluke. U mnogim sam situacijama, nanesenim svakidašnjim životom, uvidio i uvjерio se da život bez Isusa vodi u tamu, prazninu i zapravo u propast.

U rujnu sam 2006. godine, nakon godine dana promišljanja, upisao Katolički bogoslovni fakultet. Bio sam svjestan da mi je u ostvarenju želje potreban bogoslovni odgoj uz fakultet, stoga sam svjesno i marljivo prihvatao i nastojao izvršavati obaveze i dužnosti koje su od mene tražiti bogoslovija i fakultet. Velika mi je potpora i podrška kroz cijelo vrijeme, od moga ulaska u Bogosloviju pa sve do današnjeg dana, sadašnji kneginečki župnik vlč. Jadranko Benjak.

„...Boga slavimo mi, radosno, srcem svim...”

Počevši novu školsku i pastoralnu godinu u našoj se župi počela okupljati mala zajednica od tridesetak učenika nižih razreda osnovne škole. Okupljaju se jednom tjedno na susret kako bi s veseljem u srcima i lijepim, skladnim pjevanjem dali doprinos slavljenju sakramenta euharistije. Naša župa bogatija je za mali dječji zbor koji prije svega ima zadaću predvoditi pjevanje na svetim misama, a zatim i svjedočiti radost susreta s Isusom. Različitim pjesmama učenici otkrivaju tajne Božje dobrote jer ti susreti nisu osmišljeni samo kako bi se upotpunilo vrijeme, već imaju za cilj i svrhu približiti mladim srcima Onoga tko nas sve povezuje, našeg najvećeg prijatelja Isusa Krista.

Veliku i važnu ulogu u postojanju dječjeg zbora imaju roditelji koji marljivo prate djecu u redovitim dolascima na probe te u nastojanju da se njihova djeca druže, zabavljaju te pjesmom hvale i slave Boga.

Bez roditeljske podrške djelovanje zbora ne bi bilo moguće, stoga pozivam i ostale roditelje koji žele da se njihova djeca uključe u rad župnog dječjeg zbora da ih potaknu i dovedu na probu u našu župnu crkvu.

Neka nam zajedništvo u okviru rada župnog dječjeg zbora pripomogne približiti se Bogu što je više moguće kako bismo zaista neprestano ispunjavali ono poslanje na zemlji koje smo dobili od nebeskog Oca te tako zaslужili ući u Njegovo Kraljevstvo.

Zoran Košić Čačić

Zahvaljujemo obitelji koja daruje cvijeće te župljankama koje uređuju cvjetnjak i pale lampaše kod raspela.

Dječja su srca puna ljubavi za njpotrebnije

Naši vjeroučenici četvrtih i petih razreda su se na župnoj katehezi odlučili priključiti radu Caritasa i na taj način pomoći našim najpotrebnijim župljanima. Cijelu su jesen izradivali krunice od vune, te su ih na početku Došašća radosna srca poklonili župnom Caritasu.

Ministranti na hodočašću u Ludbregu

U četvrtak, 3. rujna, mi ministranti smo bili na hodočašću u Ludbregu. Toga dana upoznali smo i našeg novog kapelana, Maria Kaniškog, koji nam je nekoliko

dana prije stigao na župu. U Ludbreg nas je vozio vjeroučitelj Zoran, a kod prijevoza mu je pomogao naš župnik Dragutin Bogadi. S nama su bili i ostali ministranti iz Vidovca: Leon, Šimun, Dario, Borna i Emanuel. Kad smo stigli u Ludbreg, nakon molitve smo bili podijeljeni u skupine s drugim ministrantima, pa smo imali razine radionice. Tako smo upoznali i nove prijatelje ministrante iz drugih župa. Sa sobom smo također trebali donijeti i mi-

nistrantske haljine jer smo sudjelovali na svetoj misi koju je slavio vlč. Domagoj Matošević, rektor Dječačkog sjemeništa u Zagrebu.

Poslije mise nas je vjeroučitelj Zoran odveo na pizzu, a prije jela smo se svi zajedno lijepo pomolili. Kad smo se najeli, otišli smo u župnu crkvu u Ludbregu gdje smo vidjeli Isusovu svetu krv i poklonili smo joj se.

Na povratku kući su nas vjeroučitelj Zoran i župnik Dragec još jednom razveselili i počastili sladoledom. Taj dan nećemo nikada zaboraviti!

Lovro Hleb i Andelko Priher

OD VIDIKA DO VIDIKA

18.01.2015. god. – posjet župnih suradnika našim hrvatima u Austriji, pokrajina Gradišće grad Eisenstad.

21.01.2015. god. – početak devetnice sv. Josipu. Okupio se lijep broj štovatelja sv. Josipa koji su kroz cijelo vrijeme trajanja devetnice bili prisutni.

18.02.2015. god. – Čista srijeda – Pepelnica – posipanje glave pepelom, početak Korizmennog vremena i priprema za nadolazeći Uskrs.

08.03.2015. god. – drugi župni Križni put po Vidovečkom kraju; početak u Gojancu, a završetak u

župnoj crkvi sv. Vida u Vidovcu. Sudjelovalo je oko 200 župljana, više mlađih nego starijih.

19.03.2015. god. – hodočašće štovatelja sv. Josipa u Nacionalno svetište u Karlovac.

21. i 22.03.2015. god. – Križni put mlađih Varaždinske biskupije kroz našu župu. Za sve sudionike Križnog puta organizirana je večera te smještaj noćenja u školskoj sportskoj dvorani, a idućeg jutra i doručak.

29.03.2015. god. – Cvjetnica – djelatnici Caritasa naše župe dijelili su maslinove grančice župljanima, a iste su primili od ljudi velikog srca iz Pirovca.

05.04.2015. god. – Nedjelja uskrsnuća Gospodnjeg; Bog uskrisi Isusa treći dan i dade mu da se očituje svjedocima od Boga predređenima.

06.04.2015. god. – Uskrsni ponedjeljak; susret starijih i bolesnih osoba naše župe; poslije misnog slavlja upriličeno je zajedničko druženje u vjerouaučnoj dvorani uz kratki program djece iz Tužna.

10.05.2015. god. – Prva pričest u našoj župi učenika i učenica trećih razreda.

17.05.2015. god. – Sv. Potvrda u našoj župi učenika i učenica osmih razreda.

23.05.2015. god. – hodočašće pješaka naše župe na Mariju Bistrigu.

24.05.2015. god. – svetkovina Duhova; pedeset dana nakon svoga Uskrsnuća Isus Krist nam šalje Branitelja Duha Svetoga.

06.06.2015. god. – hodočašće starijih i bolesnih osoba na Mariju Bistrigu, u organizaciji župnog Caritasa.

15.06.2015. god. – sv. Vid, zaštitnik naše župe; misno slavlje predvodio je varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak.

15.08.2015. god. – Velika Gospa, svetkovina; Marijino uznesenje dušom i tijelom na nebo, kruna je njezina bogomajčinstva.

30.08.2015. god. – početak službe župnog vikara Maria Kaniškog na našoj župi, ujedno i hodočašće starijih i bolesnih osoba u svetište Predragocijene Krvi Kristove u Ludbregu.

08.09.2015. god. – blagdan rođenja Blažene Djevice Marije.

19.09.2015. god. – početak tradicionalne kulturno – gospodarske manifestacije „Zeljarija“ da 2015.“

20.09.2015. god. – misa zahvalnica za jesenske plodove; prilika da hvalu damo Gospodinu što nam je podario obilje plodova.

26.10.2015. god. – sakupljanje jesenskih plodova za potrebe bogoslovije u Zagrebu, Caritasa u Varaždinu, Zagrebu i Sisku, časnih sestara u Karmelu, Marija Bistriga i Brezovica; organizira naš župni Caritas uz sudjelovanje naših župljana koji su se odazvali toj akciji.

28.10.2015. god. – sv. Simun, blagdan, a ujedno klečanje u našoj župi – posebna mogućnost da iskažemo Gospodinu zahvalnost za sve milosti koje smo od njega primili.

01.11.2015. god. – svetkovina Svih Svetih kojom Crkva slavi sve one znane i neznane, svih vremena, po kojima se Gospodin proslavio; posjet grobovima svojih najmilijih, paljenje svjeća, polaganje cvijeća i prilika za molitvu.

02.11.2015. god. – Dušni dan, spomen na sve koji su usnuli u Gospodinu; blagoslov našeg župnog groblja.

22.11.2015. god. – Krist Kralj, svetkovina; prilika da se poklonimo Kralju kraljeva, a ujedno završava liturgijska godina.

29.11.2015. god. – početak Došača, ujedno i početak nove liturgijske godine – to je vrijeme kada Crkva preko svog bogoslužja naviješta dolazak Krista na ovaj svijet, utjelovljenog u Djevici Mariji po djelu Duha Svetoga.

Pripremio: Dragutin Mađarić

„Srcem se najviše daje“

U svakom dosadašnjem broju našeg dragog župnog lista „Vidik“ nastojali smo vas upoznati, približiti vam i opisati naše akcije nekako pojedinačno – samu za sebe, a isto smo tako nekoliko puta dali izvještaj o radu Caritasa župe Vidovec za proteklu godinu. Ovoga puta bismo vas ukratko izvjestili o cjelokupnom radu Caritasa naše župe, tj. od samoga osnutka 1998. godine, pa sve do sada.

Uistinu je naša župa sudjelovala u brojnim akcijama kroz dugi niz godina preko župnog Caritasa, Biskupijskog Caritasa Varaždin, Hrvatskog i Nacionalnog Caritasa. Nastojali smo se uživiti u stvarnost svakidašnjice, čuti potrebe drugih i aktivno s ljubavlju djelovati. Iako mnoge ljude možda i ne pozanjemo, mnogi od njih žive i na nekom drugom kontinentu, nastojali smo pomoći, ovisno o svojim mogućnostima, našim župljanima, ali i puno šire. Željeli smo da svakom našom akcijom ljudi osjeće da nisu sami u svojim nevoljama.

Uz naše akcije, koje su već, moglo bi se reći, tradicionalne, tj. stalne svaku godinu: prikupljanje hrane, odjeće i obuće za Božić i Uskrs, jesenje prikupljanje hrane, „Kutijice srca“, akcije „Ova svijeća gori dulje“, itd., također imamo i akciju „Akcija u nevolji“ kad je potrebno čim prije odreagirati, prikupiti i poslati pomoći. Pripremili smo tako pojedinim obiteljima u susjednim župama: Vinica, Tužno, Sveti Ilij, Varaždin, Ivanec, Selnica,

Oštice i Vrbno. Preko Biskupijskog i Hrvatskog Caritasa priopćili smo stradalima u poplavama, potresu ili tsunamiju i to u Metkoviću, Kosinju, Kosovu, Turskoj, Iraku, Iranu, Indiji, El Salvadoru, Haitiju, Čileu... Poslali smo pomoći i u Kinu, najugroženijim obiteljima u Hrvatskoj, Dječjem domu sv. Terezije od Malog Isusa na Vrhovcu, Domu Gornja Bistra, Dječjem domu „dr. Antun Bogdan“ u Čakovcu, Centru za rehabilitaciju „Stančić“ u Dugom Selu, Udrizi „Sunce“ Novi Marof, Udrizi „Krijesnice“ za pomoći djeci oboljelih od maligni bolesti, Udrizi „Uz tebe sam“, akciji „Srcem se najviše daje“ za pomoći djeci s teškoćama u razvoju, zajednici Cenacolo. Preko Misije smo poslali pomoći gladnjima u Africi, djeci u Nigeriji i Ruandi. Pripremili smo i djeci OŠ Vidovec – za školu u prirodi i maturalno putovanje, a pomagali smo i Caritasu Varaždinske, Zagrebačke i Sisačke biskupije.

U svim ovim akcijama sudjelovali ste upravo vi, dragi župljani župe Vidovec, koji svojim nesebičnim darivanjem osjećate i čujete potrebe drugih. Neka vas dragi Bog sve zajedno obogaćuje svojom ljubavlju i dobrotom kako biste bili na radost Njemu te na radost i pomoći svojim bližnjima.

U ime župnog Caritasa i u svoje osobno ime, svima vama želim sretan i radostan Božić i blagoslovljenu novu 2016. godinu!

Snježana Ptiček

Bogatstvo u različitosti

Zamislite kako bi svijet izgledao kada bi svi bili isti, voljeli iste stvari, imali jednake sposobnosti, radili slične poslove, težili istim ciljevima, družili se s istim ljudima. Već na prvu, složili bi se zasigurno kako takva jednoličnost ne bi mogla opstati te bi težila promjeni. No, ako smo uistinu svjesni vrijednosti i bogatstva različitosti, zbog čega ljudi neprestano, svjesno ili nesvjesno, dijeliti na nas i njih, naše i njihove, slične i drugačije. Zbog čega se ponekad prema svima onima koji ispadaju iz naših zadanih i naučenih okvira odnosimo kao prema nečem stranom, drugačijem ili još gore nepoželjnom. Umjesto takvog razmišljanja, nastojmo otvoriti svoja srca prema svakom čovjeku uvažavajući svu njegovu posebnost, jedinstvenost i vrijednost jer svaki je čovjek prije svega slika Božja. Kad uistinu shvatimo koliko bogatstvo sa sobom nosi prihvatanje različitosti, povratak na staro razmišljanje više ne će biti ni najmanja mogućnost. Potaknuti i vođeni tim mislima, u ovom broju Vidika, odlučili smo glavno mjesto prepustiti dvjema osobama, koje našu župnu zajednicu čine bogatijom, ljepšom i posebnjom.

Antonio Mašić rodom iz Domitrovcia, star je 37 godina. Živi s mamom, a u zajedničkoj kući s njima žive brat, šogorica te dvoje nećaka. Jedan od njih osmogodišnji je Tomek za kojeg Antonio posebno napominje kako ga izrazito voli. Majka Antonija prisjeća se kako je nakon uredne trudnoće i prvih par godina života, zbog sve jačeg zastajanja u razvoju, Antonio poslan na pretrage koje su ukazale na oštećenje mozga trajne naravi, a to je ujedno i uzrok epileptičkih napada, koji se javljaju s vremenom na vrijeme. Slijedom svojih sposobnosti uključen je u proces obrazovanja u centru Tomislav Špoljar gdje je proveo ukupno devet godina. S vremenom odrasta u izrazito znatiželjniju osobu, koja je stalno u pokretu, spremna za rad i pomoć, ali prema riječima mame samo za stvari koje njemu osobno predstavljaju zadovoljstvo, mada bile i izrazito zahtjevne. Često pomaže mami u kućanskim poslovima, iako

jasno napominje kako ne voli prati suđe. S druge strane, brisanje posuđa predstavlja mu veliku radost i povod za zagonetke, budući da mama svako jutro mora pogoditi: „tko je to po noći došel v hižu i zbrisal posudu“. Voli kada imaju posjete, a posebno kada gost pristane na kavu jer kako kaže: „ja kuham najbolju kavu“. Od velike je pomoći prilikom prodaje povrća na tržnici na Trešnjevcu. Mama s radošću naglašava da je odličan trgovac, a najsjretniji je kad mu gospode dozvole da im odnese kupljenu robu do auta te ga pri tome nagrade kojom kunom „ober“. Kroz smjeh, nadalje, govori: „dok smo u Zagrebu smo gospoda, a čim dojdemo doma, onda smo opet sam seljaci“.

Na kraju s mamom zaključuje kako su jedan drugome velika i podrška i briga, ali da jedan bez drugoga ne mogu zamisliti svoje živote. Do sada je imao dosta prilike putovati te vrlo rado spominje i opisuje mjesta koja je posjetio, prisjećajući se nekih detalja koje je upamlio. Tako je Lurd upamlio po kućanju u lurdskoj vodi, Rim po potresu, jedan sestrinski samostan u Italiji po ukazanoj prilici da za vrijeme mise pokupi milostinju, Međugorje po penjanju na Križevac pri čemu, kroz smjeh naglašava kako: „ide ko tić i onda se smije drugima koji nebreju jer su si sami krivi“. Redovito posjećuje i hrvatska svetišta: Mariju Bistrigu, Ludbreg, Trsat... Naglašava kako rado svake nedjelje odlazi na misu jer to sam hoće: „pa ga mama ne treba siliti“, a kako se razveseli kada tamo vidi frizerku Vesnu ili Snježanu, voditeljicu Caritasa. Na pitanje što misli o ljudima koji ne dolaze redovito na misu, iznosi vrlo zanimljivo razmišljanje kako ne razumije one koji nedjeljom ne dolaze na misu, a onda na „svećenje donesu jesti pa je gužva v cirkvi“. Uvijek se rado digne starijoj baki, ako nema mjesto za sjesti, a ne kao neki mladi koji se prave da ne vide. Naglašava kako voli župnika Drageca, ali su mu mladi kapelani ipak draži. Inzistira da spomenem bivšeg kapelana vlč. Mariju Rukelja s kojim je jako volio razgovarati jer su isto godište te se prisjeća kako se za njega: „plakal kad je čul da odlazi“. Izrazito

ga veseli kada za Božić vidi nakićene borove i jaslice u crkvi. Tu spominje da je od Ivice Papec prije par godina dobio bor na poklon, posadio ga te sad jedva čeka da naraste da ga pokloni crkvi za Božić. Jer kaže: „kaj se dobi to se mora dalje dati“. Spominje da jako voli fotografiranje te ne može proći ni jedan važan događaj, a da ga on ne zabilježi, poput Zeljarijade, susreta bolesnika na Uskrnsni ponedjeljak, Vidova ili kad mu svećenik dođe na blagoslov kuće. Naglašava da će i ove godine daj događaj obavezno poslikati jer još nema sliku s novim kapelanom pa tu priliku ne smije propustiti. Kroz smijeh govori kako je prije osam godina prestao pušiti, ali zato jer mu je mama obećala, a na kraju i kupila kameru koji si je zaželio. Rado spominje udrugu Ludbreško Sunce, s čijim članovima se često druži, odlazi na zajedničke izlete, more, sv. Mise, priredbe te napominje kako je s mamom to mjesto odabrao za svoj život nakon nje. Za kraj naglašava kako želi čestitati sretan Božić i Novu godinu, posebno Tajani, a onda i svim ljudima: „koji hodaju na misu“. Želi im da budu zdravi i živi sto godina, jer toliko i on hoće živjeti, ali naglašava: „nigdar se ne zna“.

Petra Šantek iz Nedeljanca, djevojka je stara 26 godina. Za sve koji je znaju, prva asocijacija na nju zasigurno je njen smijeh i vedrina te čitanje na misi. No krenimo od početka. Rođena je 8. veljače 1989. godine kao srednje dijete mame Gordane i tate Ivana. Obitelj čini još starija sestra Martina te mlađi brat Mihael. U trećem razredu osnovne škole dogodio se nemili događaj te je nastradala u prometnoj nesreći kod škole u Nedeljancu, uslijed čega je neko vrijeme bila u komi. Na zagovor obitelji, uz Božju pomoć, uspjela se oporaviti iako su neke posljedice i oštećenja ostala trajno. Osnovnu školu završila je u centru Tomislav Špoljar, a potom i Srednju strukovnu školu za pomoćnog pekara. Od malena je odrastala i bila odgajana u katoličkom duhu. Redoviti odlasci na misu bili su dio svakodnevnice, a budući da su djed i baka obavljali funkciju zvonara na pose je, još i danas, vezana uz kapelu u Nedeljancu. U petom razredu osnovne

škole gledajući stariju sestruru kako čita na misi i u njoj se javila želja da na taj način doprinese dio sebe misnom slavlju. Ohrabrla se, pokušala i od tada nije prestala. Naglašava kako je to za nju poput lijeka za dušu, bez kojeg ne može. S odrastanjem želja za Bogom i sudjelovanjem na misama sve je više jačala. Stoga sada gotovo više nema dana u kojem Petra nije bila na misi. Ni hladnoća, ni mrak, ni loše vrijeme ne može ju spriječiti da propješači par kilometara do župne crkve i natrag. U tome joj je najveća motivacija volja i ljubav prema dragom Bogu. Spominje kako nema te stvari koju bi joj netko mogao ponuditi da ju odabere radije, nego odlazak na misu jer njoj

kroz smijeh spominje kako bi voljela da ima više sluha, no, to nije prepreka da s radošću zapjeva, budući da se drži onoga: „tko pjeva dvostruko moli“. Rado se sjeća svakog našeg bivšeg kapelana, od kojih joj je najdraži bio vlc. Nikola Bukovčan, no sama veli: „oni su mi dragi, ali župnik Dragec je ipak župnik Dragec“. Osobno bi voljela da u župi ima više aktivnosti i druženja na koja bi se mogla priključiti. Zato druženje starijih i bolesnih na Uskrnsni ponedjeljak nikad ne propušta. Za sebe napominje da je jako društvena osoba te da voli pristupiti svakom koga zna, pozdraviti ga i porazgovarati na kratko s njim. S roditeljima je bila oko desetak puta u Međugorju, no svaki ponovni

je dragi Bog uvijek na prvom mjestu. Istiće, kako ne razumije mlade koji ne mogu ni jednom tjedno doći na misu, dok istovremeno imaju vremena za duge noćne izlaska. Osobno ne smatra da su izlasci problem, te nema ništa protiv zabave te vrste, ali samo ako se dan poslije odgovorno ponaša i dođe na misu. „Barem mi živimo blizu grada pa ako ne stignemo ujutro na našu misu imamo navečer u kojoj god gradskoj crkvi poželimo“. Zbog povezanosti s kapelom u Nedeljancu, izrazito voli i štuje blaženog Augustina Kažotića te cijelu godinu radosno iščekuje njegov dan, tj. prošćenje. Uz čitanje, na misi jako voli pjevati, iako

odlazak tamo ili na neka druga hrvatska hodočašća za nju predstavlja veliku radost, uzbuđenje i sreću. Jako voli Veliki tjedan i Uskrnsne dane, koji obiluju svakodnevnim crkvenim obredima. Voli pomagati svojima, čitati knjige, družiti se s nećakinjom Manuelom, no jako bi ju veselilo da je netko zaposli na pola radnog vremena pa da svaki dan ode par sati na posao, u novu sredinu, gdje bi upoznala nove ljudе. Na kraju razgovora svima želi sretan i blagoslovjen Božić s posebnom željom da se mlađi naše župe preobrate i zavole Boga, barem malo.

Ivančica Košić Čaćić

Božje milosrđe u sakramentu pokore

Milosrđe dolazi do izražaja u opraštanju. Milosrđe je čin kada nekome oprostimo uvredu nama nanesenu. Kada oprostimo i otpustimo dug. Milosrđe je uvijek nova šansa za grešnike i prijestupnike. U svom govoru i življenu Božjeg milosrđa Crkva ima kao najveći temelj i znak sakrament isповijedi ili pomirenja. To je sakrament koji ustanavljuje Krist koji pokazuje lice svog i našeg milosrdnog Oca. Svaki grešnik, kršćanin može tražiti Božje milosrđe u isповjedaonici jer Bog naše grijeha baca za leđa te nas poziva na novost života. Milosrđe je Božji odgovor na čovječji grijeh. To Crkva snažno živi po uzoru na svog Krista. Tako je sakrament isповijedi doticanje Božjeg milosrđa koje povija ranu nastalu grijehom i ljudskom ohološću, egoizmom. Zato je u ovom Izvanrednom jubileju na Crkvi veliki zadatak da ljudima približi Božje milosrđe u sakramentu isповijedi. To će učiniti tako što će svećenici, Crkvena hijerarhija, jače i bolje govoriti i poticati na pristupanje tom sakramentu. Jer u obredniku Reda pokore neprestano se naglašava da se sakrament pomirenja upriliči kao slavlje, u kojem će se vjernicima moći kroz molitvu, službu riječi, homiliju jasnije produbiti smisao sakramenta pomirenja te uputiti jasniji poziv na pokoru, odnosno obraćenje. Obred pokore donosi slavlje sakramenta pokore u tri reda: red pojedinačnog pomirenja pokornika, red pomirenja više pokornika s pojedinačnom isповijedi i odrješenjem, red pomirenja pokornika s općom isповijedi i odrješenjem.

Svaki pokornik koji pristupa sakramentu pomirenja, treba se prije svega svim srcem obratiti Bogu. Obrednik navodi neke važne dijelove tog sakramenta; na prvo mjesto stavlja kajanje. O toj skrušenosti srca ili "stajnju boli duše", ovisi istinitost obraćenja. Na drugo mjesto stavlja isповijed počinjenih grijeha. To nutarnje ispitivanje srca i vanjsko optuživanje treba se zbivati u svjetlu Božjega milosrđa. Kao treće je zadovoljština za grijeha,

tj. pokora koju dobiva pokornik. Vrsta i mjera pokore moraju biti prilagođene svakom pokorniku napose, kako bi svatko popravio red što ga je narušio

i dobio pravi lijek za bolest od koje je bolovao. Posljednji dio je odrješenje. Tim znakom Bog udjeljuje svoje oproštenje. Jer Bog hoće da nam po vidljiji

vim znakovima dijeli spasenje i iznova obnavlja iznevjereni Savez.

Zato je Gospodin ustanovio poseban sakrament pokore (usp. Iv 20, 21-23) za oproštenje grijeha počinjenih nakon krštenja. Crkva je taj sakrament tijekom stoljeća vjerno slavila, doduše na različite načine, ali čuvajući njegove bitne sastavne dijelove. Crkveni dokumenti svjedoče o važnosti pojedinih sakramenta, donose njihovu teologiju, određuju bogoslužno slavlje te ih pobliže označuju. To čini i Red pokore za sakrament ispovijedi. Grijeh je uvreda nanesena Bogu, zato pokora ide k tome da Boga posve uzljubimo i da mu se posve predamo. Također grijeh koji čini čovjek nanosi uvredu i štetu drugima, kao što je u suprotnom smislu svetost jednoga drugima na dobro. Zato pokora smjera i pomirenju među braćom i sestrama, jer je grijeh uvijek na štetu. Moguće je primijetiti da ljudi također u nekom ludom zajedništvu, tj. udruženju čine nepravdu i grijeh. Zato pokora smjera k univerzalnom obraćenju koje vodi k miru. Vjernik koji je pao pod težinom grijeha sloboden je pristupiti sakramentu pokore, no prije pristupa potrebno je obratiti se Bogu po svojem unutarnjem obraćenjem srca koje obuhvaća kajanje za počinjeni grijeh i odluku za novi početak.

Tako će se ispovjediti, dati dužnu zadovoljštinu i poboljšati svoj vjernički i moralni život.

Pokora je sakrament koji se slavi. Samoj ispovijedi grijeha prethodi pokorničko slavlje koje je skup naroda Božjeg koji se okupio slušati Božju riječ koja poziva na obraćenje i obnovu života. Tako će se nakon uvodnih obreda koje čini pjesma, pozdrav i molitva, citati čitanje iz Svetog pisma. Zatim slijedi homilija u kojoj se poziva na

obraćenje. Nakon homilije poželjna je molitva naroda Božjeg koja može biti litanijska ili na koji drugi način. Na kraju se moli molitva Gospodnja. Pokorničko slavlje nije isto što i slavlje sakramenta pokore. Ona se upriličuje kako bi se u kršćanskoj zajednici promicao duh pokore, kako bi se vjernicima pomoglo u pripravi za ispovijed, kako bi u nama vjernicima oblikovala svijest o grijehu i o milosrđu Božjem te kako bi se pomoglo katekumenima u obraćenju srca.

Budući da je papa Franjo najavio da će u godini milosrđa svi svećenici imati pravo odrješiti od cenzure pobačaja potrebno je navesti taj obrazac, iako po propisu prava svećenik kada odriješi prikladno raspoloživog pokornika od cenzure latae santentiae u

sakramentalnom sudištu, ne treba mijenjati obrazac odrješenja, nego je dosta da namjerava odrješiti i od cenzure, ipak ispovjednik može, prije nego što odriješi od grijeha, odriješiti od cenzure obrascem koji se koristi za upotrebu izvan sakramenta pokore. On glasi: Vlašću koja mi je dana odriješujem te od sveze izopćenja (ili suspenzije ili interdikta). U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Mario Kaniški

SVETI KRIŠPIN IZ VITERBA

Sveti Krišpin rođen je 13. studenoga 1668. godine u talijanskom gradiću Viterba, a kršten je pod imenom Petar.

Kada mu je bilo pet godina, s majkom je posjetio Marijino svetište u blizini Viterba. Njegova majka rukom mu je pokazala na lik Blažene Djevice Marije i rekla: "Gledaj sine, to je i tvoja Majka. Njoj te darujem. Uvijek joj iskazuj čast kao što bi činio pravi sin." Petar nikada nije zaboravio savjet svoje majke i taj događaj obilježio je cijeli njegov život.

Roditelji mu nisu mogli pružiti školovanje, pa ga šalju ujaku koji je vodio trgovinu obućom kako bi učio i postao trgovac. Iako veoma uspješan, Petar ipak čezne za savršenošću kršćanskog života i razmišlja o redovničkom staležu. Promatrajući kapucinske novake u svečanoj procesiji, odlazi u njihov samostan sa željom da i on postane redovnik. Dobiva suglasnost i blagoslov svojih roditelja te u dobi od 25 godina ulazi u samostan i uzima ime Krišpin, ime kršćanskog

Za vrijeme boravka u novicijatu ističe se poniznošću, neprestanom molitvom i

radosnom spremnošću da obavlja poslove. Već za njegova života događaju se mnoga ozdravljenja po Marijinu zagovoru. Naime, Petar je napravio mali oltar s Marijinim kipom u kuhičnji, te je obično znao postavljati voće i moliti Majku da blagoslovi te plovde koje je dijelio bolesnicima.

Iz životopisa ovoga sveca uočljiva je još jedna zanimljiva crta, a to je njegova vesela narav. Kada je boravio među bolesnicima, svjedoče, među njima je nestajalo jadikovanja i zlovolje. Kada bi ga pritiscale brojne obaveze koje je trebao obaviti u zajednici, znao je sa smiješkom reći: "To je dobro, jer raj nije za lijencine!"

Tijelo ovoga sveca, koje je još uvijek neraspadnuto, nalazi se u kapucinskoj crkvi u Rimu kod lijevog pobočnog oltara, odmah nasuprot još jednog kapucinskog sveca – sv. Feliksa Kantalicijskog.

Njegov spomandan slavimo 19. svibnja.

Helena Ris

Nemilosrdna strana Interneta

Internet, kao i sve na svijetu, ima svoju dobru, ali i lošu stranu. Tako svatko može sve informacije naći na internetu, putem društvenih mreža komunicirati sa svojim bližnjima, raditi kod kuće pa tako ne putovati svakodnevno na posao... No usred svega toga dolazi i do manjeg dodira s ostalim ljudima, ali i do nasilja preko interneta – cyberbullyinga. Ono se odnosi na sve situacije u kojima je dijete ili tinejdžer izložen napadu drugog djeteta, tinejdžera ili grupe djece, putem Interneta ili mobilnog telefona.

Do toga često dolazi zbog mogućnosti da se svatko predstavi pod tuđim imenom pa to daje hrabrost nasilniku da se ne mora izravno suočiti sa žrtvom te dobiva lažni dojam da je u potpunosti anoniman. Također problem je što su

djeca informatički pismenija od svojih roditelja pa tako umjesto da koriste internet u pozitivne svrhe, često im on služi za vrijedanje vršnjaka. Dobar medij za širenje vršnjačkog nasilja su društvene mre-

že. Često se prave stranice koje vrijedaju određene skupine ljudi, a na kojoj se lako nađe svatko. Dovoljno je samo da netko pošalje fotografiju administratoru stranice i da je on objavi na stranici. Žalosno je što su žrtve često osobe koje ne znaju za takve stranice, a kad saznaju da su se pojavile na njoj, samu objavu već vidi veliki broj ljudi. U Hrvatskoj se protiv cyberbullyinga bore mnoge organizacije, a najpoznatija je Hrabi telefon. Njihovi rezultati iz 2008. godine pokazuju da je 15% djece doživjelo da netko o njima piše tajne ili neistinе, 5% je doživjelo da je netko na internet stavio njihove snimke ili fotografije praćene ružnim komentarima, a čak je 20% doživjelo da se netko predstavlja u njihovo ime. Mnogi misle da na nasilje pu-

tem interneta ne možemo reagirati i da je to nešto od čega se ne možemo zaštiti, no istina je potpuno drugačija. Na većini društvenih mreža postoje

mehanizmi prijave pa na taj način možete intervenirati da se nasilnici otkriju, no najbolji način protiv nasilja je taj da sami ne budemo nasilnici pa će tako biti i manje žrtava.

Alojzije Košić

ODLAZAK U VOJSKU

Dr. Antun Radić, utemeljitelj hrvatske etnografije, u svojoj knjizi „Osnova za sabiranje i proučavanje građe o narodnom životu“ na jednom mjestu piše: „Život bez običaja bio bi pust i prazan... u običajima je saliven kao za vječna vremena sav duševni život naroda“.

Moj pokojni stric Valent jednostavno bi rekao: „*Bolje da se bregi zravnaju, nek' običaji dotrgneju.*“

A da su se mnogi običaji u vidovečkom kraju „dotgnuli“, a neki potpuno ili djelomično nestali i prestali biti dio sjećanja, složili su se i moji kazivači Štefek Banek, Branko Gazdek, Jožek Ister i drugi.

Mnogo sam puta pisala i govorila koji su to razlozi, civilizacijski tokovi, socijalni odnosi, te mnoge društvene promjene, koji polako, ali neumitno iz naših života i okruženja odnose dio po dio našeg nacionalnog identiteta stvaranog stoljećima na ovim prostorima. Sa svakim nestalim običajem postajemo duševno siromašniji.

Danas, nakon 20-ak godina intezivnog bavljenja vidovečkom, materijalnom i nematerijalnom baštinom, moram s tugom konstatirati: postat ćemo baštinici bez baštine.

Žitelji vidovečkog kraja održavaju ih su u dijelovima sačuvали neke običaje. Primarno su to običaji vezani uz blagdane i imena svetaca (Božić, Uskrs, fašnik, Jurjevo, prošecije, proštenja...).

Poslovi u polju i na livadama obavljaju se modernom tehnikom i metodama pa su ti običaji uz poljodjelske poslove sa-

**Odlazak regruta u vojsku, Nedeljanec, oko 1959. g.
(Vlasništvo GMV)**

svim iščezli (žetva, kosidba, mlatva, okopatva, sadnja glavatice...).

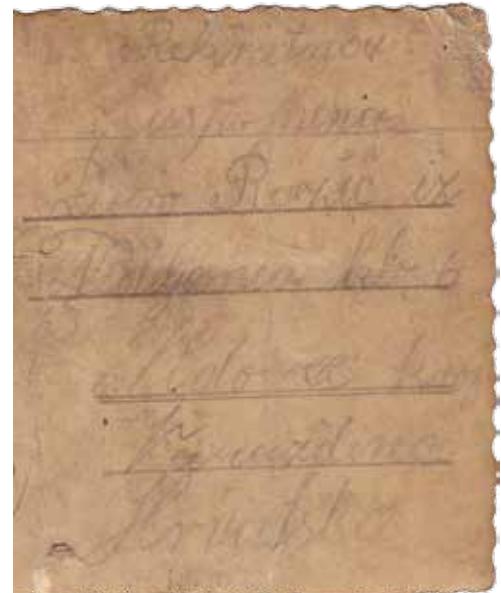
Poslovi u kući i oko kuće unosili su u život seoske zajednice posebnu draž, radost, opuštenost nakon teških poljodjelskih radova. Bile su to prigode za sitna ogovaranja, „zmišljanje priduškof“, „friemanja“ budućeg muža ili žene. Nema više pjesme, smijeha, hihota, sitnih psina. Neстало је „trijebljenje kuruze, čehrjanje perja, luzanje koščic, koline“ – modernizacija

je odnijela „narodnu dušu, narodno srce i narodnu pamet“ (A. Radić).

Danas će mnogim mlađima i mladima biti smiješno ako kažem da se među običajima vezanim za važne prigode u životu (rođenje, krštenje, prva pričest, firma, svadba) nalazi i odlazak u vojsku. „Počecima 20.-og stoljeća odlazak u vojsku bio je u životu mladića vrlo važan događaj. Bila je to i prekretnica u njihovom životu i znak da su odrasli, zreli i spremni za

**Regruti okićeni regrutskim kiticama.
(Fotografija vlasništvo Branka Gazdeka, oko 1938.g.)**

Tekst na poleđini fotografije.

odgovoran ali i težak vojnički život“ (Lj. Albus).

Regrutacija (vizita, novacjenje, vojacjenje), osim svog primarnog značenja bila je neka vrsta potvrde muževnosti i muškosti. Zato se ishod regrutacije sa strahom isčekivao „Zeti je vu vojsku, ni zeti vu vojsku zbog falinge“ (najčešće su to bile „plaffus“ – ravno stopalo, slabovidnost, „sušica“ – tuberkuloza).

Vidovečki dečki rijetko su se ženili prije vojske (J. Ister).

Ružica Banekova se sjetila da su stari govorili: „Ako ni za vojsku, nije niti za pucu“.

No, bilo je tzv. „*frayviligerov*“ (njem. der Feiwillger) – dobrovoljci koji su se bez poziva prijavljivali u urede za regrutaciju kako bi što prije odslužili vojni rok te se mogli ranije ženiti.

U vojsku se išlo s 20 godina, ali bilo je i onih koji su išli i s 24.

Naime to su bili „hranioci“. Mnoge seljačke obitelji ostale su tijekom 1. svjetskog rata bez svojih domaćina – gazda, koji su poginuli na galicijskim i solunskim frontovima, ili pak dugo ostali u zarobljeništву. Polja su bila zapuštena i neobrađena, stočni fond desetkovani. Tim domaćinstvima bio je potreban hranitelj, pa ja takav status hranioca na neko vrijeme odgađao vojnu obvezu.

Spomenula sam nekoliko jezičnih izraza kojima se imenovalo osposobljavanje za služenje vojnog roka.

Tomislav Lipljin u svojem „Rječniku varażdinskoga kajkavskog govora“ navodi rijetke izraze *stavnja*, *stavná* (arhaična praslavenska riječ) i germanizam *štelinga* (die Stellung) rijetko u upotrebi.

Stoga sam se začudila kada je Štefek rekao: „Na štelingu smo išli pešice, vu vouroš, mi dečki z istoga sela. Na Banus placu je bio regrutni centar (tam gde je nekda bila fronta). Pred ulazom su bili štandi na kojima su se prodavale „*regrut-ske kitice*“ (objašnjenje zašto regruti na slici u vlasništvu Branka Gazdeka na reverima kaputa imaju kitice)“.

S vizite vraćali su se grupno u svoja sela, Često uz pratnju „mužikaša“ zaustavljući se pri Staniću ili Šenjugi.

Vojni rok trajao je za obične vojнике 2 godine, a za mornaricu i graničare i više od 3 godine. Ne čudi što su se pripremali oproštaji s obitelji i sredinom u kojoj su živjeli. „Zeci“ (kumčad) odlazili su svojim firmanim i krsnim kumovima reći „zbougum“ (pri tome su, naravno bili darivani).

Regruti su do svojih odredišta – kasarni (Srbija, Crna Gora, Makedonija, Bo-

Braća Agneza (rođ. 1907.g.) i Tomo Jambres (rođ. 1909.g.)
Fotografija iz 1928. g.

sna i Hercegovina) putovali vlakom vozeći se u teretnim vagonima (G-kolima).

Sve do sredine 20. stoljeća osobne

Vojnički kofer - s detaljima.
(Foto Zlatko Smerke)
(Vlasništvo obitelji Košić, Cargovec)

stvari koje su nosili sa sobom spremali su u drvene „*kufre*“, sivomaslinaste boje. Izradivali su ih seoski „*tišljari*“ prema propisanom standardu (30x32x60 cm). Neki su u unutrašnjosti imali „*prijedole*“ (pretince), a neki su bili bez njih. Zaključavali su se bravicom s ključićem ili „*narbicom*“ s lokotom (Štefekov kufer imao je jedno i drugo!).

Brižne mame često su „*poskrivečki*“ u kufere stavljale nabožne sličice različitih svetaca da im sinove štite od nezgoda ili nereča tijekom služenja vojnog roka.

Zbog težine i veličine, kofere su često nosili na ramenima.

Nakon godinu dana služenja, dobivali su „*osustvo, dopust, urlaub*“ (njem. der Urlaub). Neki su koristili tu blagodat, no neki zbog velike udaljenosti i novčanih teškoća radije su neiskorišteni dopust uračunavali u trajanje vojnog roka pa se prije vraćali svojim kućama.

Takva višegodišnja vojna obuka odredila je sudbine mnogim mladićima – ali neposredno i djevojkama, na neki način obilježila ih je za čitav život. Ne vjerujem da bi moji sugovornici poželjeli da se taj narodni običaj revitalizira u bilo kojem segmentu!

Istraživala sam mnogo tema koje su bile vezane uz narodnu baštinu, seljačku tradiciju i običaje, ali ova mi je bila najmotivnija, gotovo tužna.

Što se višesatni razgovor sa Štefekom bližio kraju, moj je sugovornik postajao sve tiši, tužniji, pomalo odsutan.

Imala sam osjećaj da se vratio 60-ak godina unazad, da sjedi na „*kufru*“ kraj otvorenih vagonских vrata teretnog vlaka, žečeći zadržati u sjećanju posljednju sliku zagorskih brežuljaka koje će uskoro zamijeniti kasarna u Benkovcu, a kasnije u Titogradu. Spontano bez postavljenih pitanja nizale su se tiho izgovorene rečenice – monolog.

„... najlepša lieta života biu sam daleko vu tuđem svjetu... ni bilo lefko unda biti vojnik, ni bilo lefko... bilo je unih koji su zbegli vojsku... o takvim baš nismo li... evo mislili ni govorili... stouri su govorili: dok ideš vu kasarnu vrouta su širom otprta, ali za čas postaneju vouska...“

Od srca zahvaljujem svima koji su strpljivo podnosili moja „*kopanja*“ po intimi, ustupili mi obiteljske fotografije, dali bezbroj podataka, pričali o mnogim ljudskim sudbinama koje nisu nigdje zapisane. To su sudbine malih, jednostavnih običnih ljudi, istinski proživljene i doživljene, a ponekad i vrlo tragične.

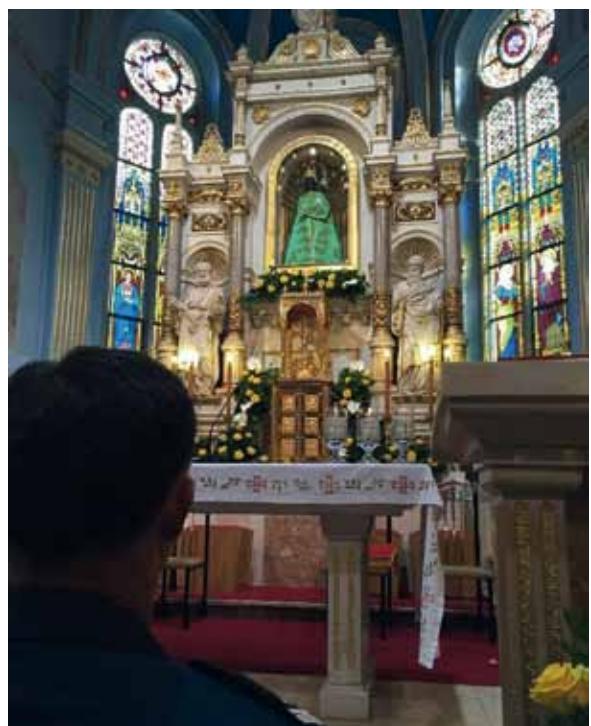
Pripremila Mira Smerke

„Veliki su junaci ponizni“

(Sv. Franjo)

Prošlo je već nekoliko vojnih hodočašća na Mariju Bistrigu koja su uvijek posebna zbog velikog broja žena i muškaraca koji plijene pažnju zbog svojih uniforma, vojničkog držanja i stava. Prizor je doista poseban i zauzima pažnju drugih hodočasnika. Gledajući ih sve postrojene, nekako se čini da su svi isti ili slični.

No, među svim onim mnoštvom, prizor koji plijeni moju pažnju je jedan vojni pilot kojeg sam nazvala „nepoznati hodočasnik“. Već sam i prestala brojati susrete koji se svake godine događaju s tim čovjekom na vojnem hodočašću u Mariji Bistrici. I ove godine onaj isti vojni pilot, časnik hrvatskog ratnog zrakoplovstva, a za mene nepoznati hodočasnik se polako približava oltaru Majke Božje Bistrice i traži mjesto da privije svoja koljena, skruši svoje ruke, odloži svoju vojničku kapu i uperi pogled prema Gospoj. Ovog puta kip Majke Božje Bistrice, obučen u zelenu haljinu sa zlatnim nitima je bio doista poseban, djelovao veličanstveno i pljenio moju pažnju. Nepoznati hodočasnik je i ovog puta kleknuo, sklopio ruke, podigao pogled i u tom trenutku je prestao biti onaj neustrašivi čovjek koji je osvajač nebeskih visina i postao je malen pred Gospinim likom. To je trenutak između njega i Gospe u kojem otvara svoje misli i svoje srce. To je njihovo vrijeme, a duboko sam sigurna da ga Majka jako dobro poznaje.

Stojeći sa strane, promatrajem njegove pokrete, kojih gotovo da i nema. Nepomično klečanje, pogled usmjeren prema Gospoj, sklopljene ruke, odložena pilotska kapa i koja suza u oku, to je taj čovjek, u kojem se njegova veličina očituje u njegovoj poniznosti. Promatraljajući ga razmišljam: velika je vjera u tom čovjeku.

Ponekad se pitam kako je moguće da ga svake godine sretnem na istom mjestu i u isto vrijeme, dakle nakon Svetе mise ispred kipa Majke Božje Bistrice. Ponekad pomislim da mu priđem, da ga pozdravim i ispričam kako mi svaki puta izazove osjećaj radosti i nade da ima ljudi koji, mogu biti kraljevi u svom poslu, društvu, obitelji, ali kada su pred Svetim, tada je njihova veličina u poniznosti. I onda zastanem i zamolim Gospu: „Neka njegove molitve po zrcima svete krunice, dođu do Boga i neka Njegovo preveliko milosrđe usliši molitve ovog nepoznatog hodočasnika.“ Taj susret neka i dalje ostane poseban prizor koji me uvijek razveseli i u kojem prepoznajem onu poniznost i strahopštovanje koje je u ovom svijetu nekako zaboravljen i stavljeno po strani.

*Ištite i dat će vam se!
Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorite vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, načini; i onomu tko kuca, otvorite se.” (Lk 11, 9-10)*

Svatko od nas bi ponekad trebao zastati i razmisliti o svom životu, svojoj snazi, slabosti, veličini i zato čovječe, zastani! Znam da si ponekad pred zidom i ne nalaziš izlaza, ali tada sklopi ruke, budi ponisan i uputi svoje prošnje prema Bogu. On će čuti tvoju molitvu, ako ne odmah onda kroz neko vrijeme jer je samo On taj koji zna kad je pravo vrijeme za to. Prepoznat će tvoju upornost, a Njegovom milosrđu nema kraja. Mogu nam uzeti sve, ali Boga u našim srcima, nikad. U tome je i

naša veličina. Zato budimo ponosni jer uz sebe imamo najboljeg prijatelja i samo u Njemu je vječni mir i spasenje.

„Nije da se ne usuđujemo jer je teško, već je teško jer se ne usuđujemo.“ (Seneka)

Pred zidom sam! Kako dalje? Čini mi se da nemam izlaza. Lutao sam i tražio sreću, izgubio sam se, nekako zaboravio na Tebe, ali ne u potpunosti nego sam želio učiniti nešto sam i ostao sam sam. I sad izgubljen tražim izlaz i sa strahom se nadam da me nisi zaboravio. Uzdam se Bože u Tvoje neizmjerno milosrđe!

Koliko puta smo se našli u takvoj situaciji, koliko puta nam je bilo teško u životu i pitali se: Zašto baš ja? Zašto je baš to moj križ? Ne mogu više Bože, izlijeci me! Ali kad bi mogli birati da budemo neka druga osoba na svijetu, koga bi odabrali? Možda neku poznatu nogometnu zvjezdu, pjevača, glumca, bogatog čovjeka... ili ne? Sigurno bi nam neko vrijeme bilo zabavno živjeti život poznatog čovjeka, ali počeo bi nam netko nedostajati, a to smo mi sami. Bog zna zašto nam daje kušnje, stavljaju prepreke te vodi po teškim i nepoznatim putovima. On nas poznaje i daje upravo onoliko koliko možemo izdržati. Kada nam je teško, više se molimo i tada smo bliže Bogu. Jer da bi spoznali let potrebno je preživjeti i pad!

„Naša se veličina ne sastoji u tome da nikada ne padnemo, nego u tome da se pridignemo kad god padnemo.“ (Konfucije)

Martina Cuković

Katolički skauti, to je Kristova vojska

Katolički skautizam je stil života u kojem se uči i navika-va djecu, ali i odrasle, da svaki dan žive prema vrijednostima svoje vjere. Tijekom cijele godine održavaju se tjedni susreti, a ovisno o mjesecu te planu i programu i različite druge aktivnosti – društvene igre, kampovi, hodočašća, izleti, sport, boravak u prirodi, različite radionice, radne akcije, edukativni program i još mnoge.

„Budite zadovoljni s onim što imate i to iskoristite na najbolji mogući način. Gledajte svijetu stranu stvari umjesto mračne. Ali, stvarni put ka sreći je davanje sreće drugim ljudima. Pokušajte ostaviti ovaj svijet malo boljim nego što ste ga našli, da kada dođe čas vaše smrti, možete umrijeti sretni u osjećaju da nikako niste uzalud potrošili vaše vrijeme već ste učinili najbolje što ste mogli. „Budite pripravni” na ovaj način, da živite i umrete sretno – držite uvijek vaše izviđačko obećanje, čak i kada ste postali zrela osoba – i Bog vam pomo-gao da to učinite.“

Vaš prijatelj, Baden-Powell od Gilwella

KATOLIČKI SKAUTI U SVIJETU

Katoličke skaute osmislio je Englez Robert Baden Powell koji je kod mlađih početkom 20. stoljeća prepoznao nedostatak vojne stege te nedostatak želje za redom i radom. Nakon završetka školovanja pridružio se vojscu i postao istaknuti časnici u Burskome ratu. Vrativši se u Englesku napisao je knjigu opisujući vještine o kojima je u Africi učio svoje vojnike. Godina 1907. smatra se godinom utemeljenja skautskoga pokreta jer je 1. kolovoza 1907. godine Powell organizirao pokušni kamp za 20-ak dječaka na otočiću u Engleskoj te je potaknut njihovim oduševljenjem napisao knjigu *Scouting for Boys (Izviđaštvo za dječake)*. Od tada se skautizam velikom brzinom proširio cijelim svijetom i tisuće dječaka željelo se priključiti pokretu. Godine 1910. Powell osniva ženski skautski pokret i u potpunosti se posvećuje skautizmu u čemu je imao veliku podršku svoje suprige. Oboje su rođeni na isti dan, 22. veljače, te se od 1926. godine taj datum slavi i obilježava u objema svjetskim organizacijama na poseban način. Poznat je pod nazivom *BP Day (Be Prepared – Budi pripravan)*, odnosno *Thinking day*.

Katolički skauti – vojska koja svoje „ratove“ vodi u duhovnome svijetu.

„Pobjede, porazi, sve to čini naš život smislenim, iz svega možemo nešto dobro naučiti, najvažnije je pak potpuno predanje. Kada daš sve od sebe, onda je to smisao. Površno davanje daje površne rezultate. U svemu: u obitelji, među prijateljima, u školi, poslu, sportu, u svakoj zadaći, ako daješ cijelog sebe – osjećat ćeš se radosnim i ispunjenim. Tada ni poraz ne boli, jer, ti si svoje učinio. Učitelj je za nas izvojevaonu konačnu pobjedu, života nad smrću, nade nad bezumljem, radosti nad žalostima. Ovo naše, to su sve samo bitke u kojima je najvažnije da ostanemo vjerni i da ne odustanemo. Bog će već pronaći način kako nas uvesti kroz vrata smrti u nebeski Jeruzalem.“

Marin Miletic

Bdijenje u crkvi Presvetog Trojstva u Ludbregu uoči Sv. Nedjelje, 4. rujna 2015. (foto - Dominik Klemenčić)

KATOLIČKI SKAUTI U HRVATSKOJ

Katolički skauti u Hrvatskoj osnovani su 2002. godine u Rijeci. Skaute je počeo voditi vjeroučitelj Marin Miletic u župi Sv. Križa Srdoči kako bi mlađima bilo ponuđeno savršenje živjeti kršćanski život u ljubavi prema Bogu, Crkvi i Domovini, u zajedništvu sa stvorenom prirodom i svakim čovjekom. Zdrug katoličkih skauta Hrvatske ima sjedište u Pastoralnome domu bl. Alojzija Stepinca u Driveniku, gdje skauti provode cijelogodišnji program, mnoge humanitarne projekte, projekte organiziranja ljetovanja za siromašnu potrebitu djecu Srebrenice, Slavonije, Vukovara te jedan od projekata koji je mnogima jedan od najzanimljivijih – dvotjedno logorovanje na pustom otoku Zmajanu. Danas postoje Zdrug katoličkih skauta Varaždinske biskupije čiji je voditelj Dominik Klemenčić, Zagrebačke nadbiskupije gdje je voditelj Matko Zurak, Zadarske nadbiskupije gdje je povjerenik za razvoj katoličkih skauta Zdruga don Igor Ikić, Šibenske biskupije (u nastajanju) s vjeroučiteljem Ivanom Skočićem, Đakovačko-osječke nadbiskupije (u nastajanju) čiji povjerenik je vlč. Ivica Martić te u Riječkoj nadbiskupiji gdje o skautima

Na vrhu Ivanščice, 1. travnja 2015. (foto - Dominik Klemenčić)

PREDSTAVLJAMO ZDRUG KATOLIČKIH SKAUTA

brine Josip Kovačić. Povjerenik za Zdrug katoličkih skauta Riječke nadbiskupije i predsjednik Zdruga katoličkih skauta Hrvatske osnivač je Zdruga skauta i njegov idejni začetnik, vjeroučitelj Marin Miletić. Zaštitnik Zdruga katoličkih skauta Hrvatske jest sveti Juraj.

„Obećavam da će poštovati Božje zakone i ljubiti svoju Katoličku crkvu. Obećajem da će ispunjavati zakone skauta i svaki dan učiniti nešto dobro. Obećajem da će voljeti, čuvati i upoznavati svoju Domovinu Hrvatsku.“

- tekst obećanja koje svaki skaut daje jednom godišnje

Temelji organizacije: BCD 100% - Bog, Crkva, Domovina.

KATOLIČKI SKAUTI U VARAŽDINSKOJ BISKUPIJI

Zdrug katoličkih skauta Varaždinske biskupije počeo je djelovati 2013. godine, a 2014. dobio je i crkveno – pravnu osobnost. Osnivatelj je Dominik Klemenčić koji je prije toga 5 godina, za vrijeme trajanja studija, bio član riječkih skauta. Važno je napomenuti i Dominikovu desnu ruku u skautskim poslovima, službenoga tajnika Zdruga, Marka Kolareka. Osnivanjem Zdruga katoličkih skauta Varaždinske biskupije istovremeno je nastao i prvi odred

Skauti Riječke nadbiskupije i Varaždinske biskupije na ljetovanju na Zmajanu, 5. kolovoza 2015.
(foto - Marin Miletić)

u našoj biskupiji – Odred sv. Fabijana i Sebastijana, u istoimenoj župi u Varaždinu. Duhovnik varaždinskih skauta jest velečasnici Tihomir Kosec, koji je u vrijeme osnivanja odreda u toj župi bio kapelan. Danas Odred sv. Fabijana i Sebastijana broji 40-ak članova, a Biskupija ukupno 70-ak. Najnoviji odred skauta u Varaždinskoj bi-

skupiji, ali i u čitavoj Hrvatskoj, jest Odred sv. Vida koji je osnovan u Pitomači u nedjelju 22. studenoga 2015. gdje je trenutno dodijeljen naš prethodni kapelan, vlč. Siniša Blatarić.

„Kome je god mnogo dano, od nje ga će se mnogo iskati. Kome je mnogo povjerenio, više će se od njega iskati.“
(Lk 12, 48)

JA – KATOLIČKI SKAUT

Moje ime je Ana Ljubek i ja sam katolički skaut. Do prije godinu dana ni ja nisam znala što je to. Za skaute sam saznaš krajem siječnja 2015. kada je u mojoj školi održana „Mjenjačnica“. „Mjenjačnica“ je projekt na koji se prijavljuju učenici koji na jedan dan žele zamijeniti pojedinoga profesora. Imala sam sreće što je taj dan bila srijeda – dan kada po rasporedu imam vjeronauk. Za zamjenu moje tadašnje vjeroučiteljice, sestre Marije, prijavio se jedan maturant, Fabijan. Na početku sata ukratko se predstavio, rekao ime, prezime, koji je razred i da je – katolički skaut. Fabijan je nastavio s nastavom, obradio zadani temu te nam na kraju dao priliku da mu postavimo pitanja. Pošto nitko nije ništa pitao, opet je započeo temu o skautima. Većini u razredu su kroz pola sata obrade teme „ti tamo neki skauti“ već isparili iz glave. Nabrajao je Fabijan svašta o skautima i o njihovoj ulozi, no tek na spomen otoka Zmajana mi načulimo uši. Objasnio je da je to pusti otok na kojem je bio ljetos. Najviše od svega mi se urezala u sjećanje priča o različitim radnim akcijama, posebno ona o izradi krušne peći: „Zamislite: dođete na pusti otok i тамо jedete – pizza.“ Na kraju sata nas je Fabijan sve pozvao na skautske tjedne susrete u petak i taman je zvonilo – „Doviđenja, vjeroučitelju.“ Meni se ta priča jako svidjela (posebno onaj dio o pizzi) pa sam o tome porazgovarala s dvjema curama iz razreda. Odmah smo se složile po pitanju zajedničkog interesa i dva dana nakon „Mjenjačnice“ došle smo u crkvu Dobroga Pastira. Hvata nas nervosa jer ni jedna od nas nikada nije bila u toj crkvi. Ne znamo nikog osim Fabijana kojeg smo vidjeli samo jednom u životu. Kad smo stigle u crkvu, vidjeli smo jednu prostoriju u kojoj je bilo upaljeno svjetlo. Krenule smo prema svjetlu, ušle u prostoriju i prvo nastane tišina. Pomalo začuđeno pozdravilo nas je nekoliko ljudi koji su bili tamо i pozvali nas da sjednemo. Krunicom smo započeli susret. Prvi dio svi mole Apostolsko vjeđovanje, a mi im se pridružimo. Nastave

Polaganje svijeća prije Mise za Domovinu povodom Dana neovisnosti, 8. listopada 2015.
(foto - Zdrug katoličkih skauta Varaždinske biskupije)

oni „Po pregorkoj muci Isusovoj...“, mi se čudimo – prvi put čujemo za tu molitvu. Kasnije su nam objasnili da je to krunica Božanskoga milosrđa koju oni redovito mole. Zatim nam je voditelj pričao o nastanku skauta, te o tome što oni rade. Pred kraj susreta smo odigrali jednu zabavnu društvenu igru, te je tako završila večer. Mi smo otisle doma i kasnije se nastavile vraćati na susrete. Nakon nekog vremena moje dvije prijateljice prestale su dolaziti, a ja sam ostala. I draga mi je što jesam. Ovo mi je bila jedna od najboljih spontanih odluka ikad donesena. Prije sam redovito išla u crkvu, no to nije bilo to jer sam bila okružena ljudima koji imaju malo drukčija uvjerenja. Na skautima sam upoznala puno novih predobrih ljudi, istomišljenika mojih godina i sada mi je u svemu puno lakše, posebno što se tiče vjere. Tako sam postala neslužbenim skautom, a službenim nakon obećanja na Mariji Bistrici 5. srpnja 2015. godine. Sa skautima sam bila već na puno izleta i različitim svečanostima o čemu svjedoče i priložene fotografije, no najviše od svega svidjelo mi se ljetovanje na Zmajanu – doduše, od one Fabijanove krušne peći i pizze nije bilo ništa, ali je unatoč tomu bilo predobro.

Svaki je novi dan bitka za sebe, ali je ta bitka puno lakša kad uz sebe imaš najjače oružje – molitvu.

Ovim putem pozivam sve koji se odvaže da dođu na skaute u Varaždin u crkvu Dobrog Pastira, četvrtkom u 20.00h (5.-8. razredi) i petkom u 20.15h (od 8.r. pa nadalje), nećete požaliti. Sve dodatne informacije možete pronaći na našoj internetskoj stranici (katolickiskauti.hr i katolickiskauti-vz.com), a možete se javiti meni ili kontaktirati Dominika preko Facebooka... Svi ćemo Vam rado pomoći. Samo hrabro naprijed.:)

Ana Ljubek

Badnjak u mojoj obitelji 1955.godine

Hladno jutro. Pada snijeg. Otvaram ulazna vrata jer dolazi tata Ivan i na biciklu vozi bor koji je kupio u Varaždinu. Veselimo se sestra Katarina i ja. Željele bismo ga odmah kititi, ali mama Ana objašnjava da se bor kiti na Badnjak, a prije toga treba oribati pod u sobi, „pofarbat“ ga žutom bojom, staviti stolac, obući ga papirom i staviti bor na njega.

Badnjak je. Ulazi baka Marija, sjeda na stolicu i prati kako se kiti bor. Sestra i ja stavljamo na bor nakit: staklene kugle, licičarska srčeka, žute i bijele bombone, svijećice sa žabicama i vatu.

Zove nas mama i upućuje nas da odemo u park po mahovinu jer čemo na nju ispod bora staviti ovčice. Naša kuća se nalazila u Vidovcu, kućni broj 20., ispred parka, dvorca i „trpečeg Isusa“ („Bogika“).

Snijeg i dalje pada, a djed Valent ide sa biciklom po poštu na željezničku stanicu. Baka Marija ide na zornicu. Tata Ivan svira na trubi božićne pjesme. Najedanput začujem topot konja jer je u dvorcu (park Vidovec) bila vojarna za vojnike i policijska postaja. Bila je to konjica i pješadija. Prolazi kolona vojske – pješaka. Gledam kako „stupaju“. Mene, kao dijete od 10 godina, zanimalo je kuda idu. Pitala sam jednog vojnika (Makedonca) kuda idu danas kad je Božić. Odgovorio je da idu na vježbu na Dravu u Varaždinu.

„Ima tu kaj istine“ NEPRILIKE

Štefik je odlučio da bu se ženiu na svuoj imendan. Ovu letu mu je sikira upoula v med, kak se veli, Štefaje je baš v subotu. Doma je nikumu to baš ni pasalo, pokvoriu im je Božić. Dok pak je to čula jenguva strina, jouku se razveselila jer je una Štefica. Babici Rozi i mami Đeli je ni bilo baš do veselja. Babica je zoudnje dneve huodala kuoli doktorice, a mama k zuborki.

Tak je k jema, strina Štefica, došla jedin pundieli. Babica Roza je bila souma doma. Presloučila se, bila je pri doktorici i v banki. Muorala si je iti pu liek i po peneze. Nebre se ostaviti za zoudje dneve pred gosti. Peneze za dour je diela v kovertu, nek čekaju.

Cudila se Štefica zaka baš v pundieli ide k doktorici dok je najvekša stiska. Babici je najleži iti v pundieli dok je čista. V subotu se skouple i presleče. Štefik se v subotu tušiera pa unda zapre kadu. Babica se couple v jenguvi vodi. Muora špourati vodu i struju. Voda je čista, un je ni krastavi, a i diši jer ima fini sopun. V ambulanti ji je jena žena rekla da liepo diši. Nije ju poznala, a bilo ju je sroum pitati čija je. Una je babicu poznala, jer ju je pitala doa budu gosti. Ne smeta babici ni stiska, Bour neka čuje. Doma ji niče nika neće povedati. V ambulanti je čula ka su jeni več dve zemlje prodali, a jou nika pitali. Vidla je una da se dobro živi, koje kakve bedastuoče kupuvleju, nije znoula otkud penezi. Čula je i da su se sosedi fejst zadužili i da bu im banka zela hižu. Spominale su se žene kak je jenu zeticu mouž nalemou, sa je bila zguljena. Sirota, a jej je rekla kak je opoula z biciklina jer ji je vrečica zašla med špice. Još je svašta čula.

Štefica je isto poznala da babica liepo diši. Babica ji je priznala, ni da se samo koupala iza Štefika, nek da ima i svuoj „prefin“. Nekvi čovik ga je nosiu po hižama. Ceniu je tristo kuna,

U sjećanju mi je ostala ta kolona, jer je na kraju kolone bio jako nizak vojnik, tako da ga je puška, koja mu je bila na ramenima tukla po petama cipela. Bilo mi ga je jako žao.

Tada sam u mislima rekla sebi da ako će ikad imati dijete (sina) da će moliti Boga svaku večer da naraste i da bude visok barem 175cm. Bog mi je uslišio kasnije moje želje. Sin mi je visok 180cm.

Iza pješadije dolazi tenk. Najedanput vrisak u kući. Tenk trese cijelu kuću. Mama zove: „Dodata brzo! Spasite bor jer će se srušiti!“ Držimo bor na kojem se njiše nakit. Prolazi i drugi tenk. Još držimo bor. Sva vojska je otišla, a bor je ostao čitav. Baka veli: „Spasio nas je dragi Bogek“.

Mi curice, sestra i ja, skačemo oko bora i čekamo kad će doći župnik Šanjek da blagoslovi kuću i da mi možemo skinuti bombone da ih pojedemo. Jabuke božićnice stoje na ormaru i čekaju da i njih pojedemo.

Ostala su lijepa sjećanja koja pričamo unucima. Božić je bio najveseliji dan u godini.

Moja kuća u Vidovcu u kojoj sam rođena je srušena i nema je više.

Nada Hranić rod. Papec

rekli da je „francuski“. Štiela ga je opraviti, ali se ni dau. Na koncu su se pogoujali i dau ji ga za pedeset. Sigurnu je „kineski“. Baš se una razmi čiji je. Tak i tak se špricne samu tu i tam, dok se ne stigne oprati, a muora nekam iti.

Da se nesme preveč špricati rekla ji je Štefica. V ambulanti bi doktorici moglo doujti slabo, a i dok ide k meši mogu bi se nešće onesvestiti. To da se couple v isti vuodi de i Štefik, najbole da pred nikim ne govori. Bodu ji se smeiali i delali norca. To je ni, niti zdravo.

Štefica je zakisnila, babica je doktorici več rekla da se koupala iza Štefika. Una je ni mogla veruvati da denis još toga ima. Odma je znoula od čega ju cielo tielo srbi. Babica se razveselila jer bu ji doktorica znoula dati liek. Prosila ju je ka ji ne bi doula neka za mazati. Nuova oprava bi ji se zamastila. Rajši bi injekciju ili tablete.

Dok su babica i Štefica tu razgloubale došla je i Đela. Liepo se doula ošišati i na čerleno pofourbati. Nebre se zoudji dien fourbati, ka boju ji vuha za gosti još čerlena.

Doula si je Đela i nuove proteze napraviti, zoudji čas. Zuborki je baš ni bilo praf ka je se muoralo biti na fletno. Rane su se još ni zacielite de ji je zvoudila klimave zoube. Cielo letu se otprouvljala, ali nikak da udide. Bila je strouhu, jenpout je ni imiela peneze pa ni bilu časa i furt neka. Ve dok su zoubi gotovi, nebre jesti jer ju tišćeju. Trejči pout je več išla na brušeje. Jesti i dale nebre. Souma je ne vupa doli zeti jer si je nebre nazouj složiti. Jedva čeka da te gosti prejdeju. Zoubi peju v kupicu, a una bu i dale hrounu sjeckala na drobno ka bu samo pugoutala i nebu zoube trebala. Zoube bu samo nosila k meši ili na kakvo prošćeje.

Štefica je ni mogla Đelu prepoznati, zaka se tak zapustila, a babici je rekla nek poujzi na „prefin“ nesme se bez potrebe špricati.

Antonija Zagorec

ŠTO JE SREĆA?

Da sam ja pekar

Da sam ja pekar,
pekla bih kruh
danju i noću.
Da sam ja pekar,
radila bih
sve što hoću.

Iz moje pekare
miris po cijeloj
ulici bi putovao,
sa mnom bi se
djed radovao.

Svima kruh bih
darovala za jelo,
sa svima bih se
radovala i
sve bi bilo od
brašna bijelo.

Barbara Bosilj, 4.a

Kada dođe jesen

Kada dođe jesen sve je manje sunca, a i puno padaju kiše. Nema više kupanja u bazenu i u moru. Ipak, ja volim jesen. U jesen su predivne boje lišća. A jesen nam donosi i puno plodova. Puno je slasnog voća i povrća. U jesen se i obilježava Dan kruha. Za taj dan mama i ja pečemo kruh i pecivo. Tada se lijepo družimo i zajedno veselimo.

Emily Novak, 3.b

Nije lako biti malen

Da sam ja velika, sve bih mogla, a ovako mala ne mogu ništa. Moram slušati zapovijedi odraslih. Oni često sjede, gledaju filmove i tipkaju po računalu, a ja moram zalijevati cvijeće, prati suđe, pospremati stol. I nitko ne obraća pažnju na mene. Ni mama, ni tata, ni sestre, pa čak ni teta. To mi je jednog dana „prekipjelo“ pa sam uzviknula: „Sad je dosta!“ Svi su me u čudu gledali. Rekla sam im što me ljuti i smeta. Tada su mi rekli da sjednem i odmorim se, a oni su prionuli poslu. Tako se sve vratilo na bolje.

Maja Pozder, 3.b

Kruh u našem životu

Kruh je Božja hrana. On se ne smije bacati na pod ili u smeće. Postoji bijeli kruh, crni, sa sjemenkama. Napravljen je od brašna, vode i kvasca. Svi koje poznajem jedu kruh. Moj tata, mama, baka, djed, brat i prijatelji. Meni je najbolji bijeli kruh. Peku ga pekari. Oni rade noću da bi mi ujutro mogli jesti topli i mehani kruh. Oni u svoj rad ulažu mnogo truda i dobre volje. Moja mama mi je jedanput rekla da sam dobar kao kruh. U početku nisam razumio što to znači. Sada sam stariji i znam da biti dobar kao kruh znači da smo miroljubivi, mirni, prijateljski raspoloženi, da vjerujemo u nekoga i da u svakome vidimo nešto dobro i lijepo.

Ivano Kliček, 3.b

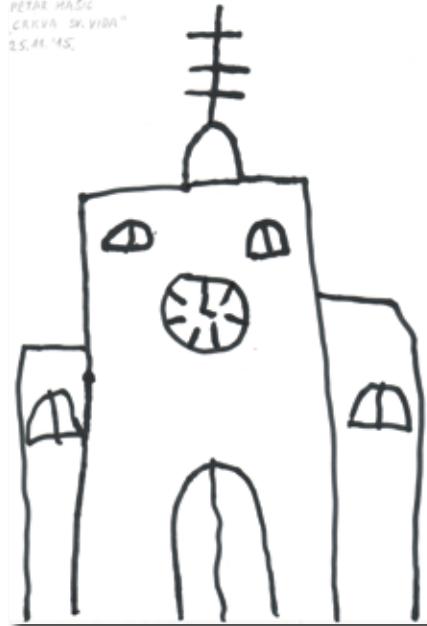
Darežljiva jesen

Jesen je moje najdraže godišnje doba. U jesen lišće dobije prekrasne, šarene boje. Lišće polako otpada. Dolaze kesteni. Jesen nam daruje kiše koje zalijevaju vrtove. Izmenjuju se sunce i kiša. Dozrijevaju kukuruzi, voće u voćnjacima, povrće u vrtovima. Zamamni mirisi šire se vinogradima. Jesen daje ljudima radost.

Roko Novak, 3.b

- Kad sam sretna. (Dora Buhin)
- Dok mi se ispunij želja. (Petar Mašić)
- Sretan sam u jesen i u ljeto jer je sve lijepo. (David Tomiša)
- Kad se loptam na cesti. (Andro Košić)
- Šetati se sa psom. (Nela Petrić)
- Dok se vozim s „biciklinom“. (Sara Margetić)
- Dok s Alenom skačem na trampolinu. (Leona Zagorec)
- Kad sam dobro. (Rafael Zavrtnik)
- Dok slavim rođendan. (Leo Košić)
- Dok gledam televiziju. (Andro Kuzminski)
- Kad pomažem mami. (Tamara Težak)
- Dok se u vrtiću igram. (Dorjan Posavec)
- Igrati se s Lukom, mojim bratom. (Petar Košić)
- Dok mi netko dođe. (Tessa Botić)

PETAR MAŠIĆ
CRKVA SV. VIDA
25.01.15.

Petar Mašić, DV Škrinjača

Kimi Duras, 3.c

Leon Rog, 1.c

- Dobila sam pod bor novi tablet...
- Adjeca iz Konga koja kopaju kristale od kojih ih izgrađuju?

VODORAVNO: 1. Vrsta mise koja se održava povodom zahvale za neki događaj, kraj godine, proglašenje svetim, maturante, 11. Pripadnik aristokracije, tzv. povlaštenijeg dijela društva osiguran raznim beneficijama, 12. Naš nogometničar, Srna, 13. Britanska pjevačica, Rita, rođena 1990.g. u Prištini na Kosovu, 14. Kratka za nekadašnju „Ugostiteljsku radnu organizaciju“, 15. Lincoln Police Department, 17. Ivo Robić, 18. Skraćeni oblik riječi šavovi, (pjesn.), 20. Američka aktivistica za zaštitu okoliša, razotkrila onečišćenje pitke vode, (po njoj je i snimljen film s Julijom Roberts), Brockovich, 22. Opis nekog puta sa pregledom stanica i udaljenosti, putopis, itinerar, 25. Tvorница automobila Maribor, 26. Drot, metalna nit za vinograd, ogradi i sl., 27. Ledeni čovjek, naziv za Richarda Kuklinskog, istiniti film o plaćenom ubojici i obiteljskom čovjeku, 30. Vlakno s odjeće, čarape, predivo, 31. Kemijski znak za stroncij, 32. Zamjenica ženskog roda i glagol biti u trećem licu jednine, 33. Sve više osporavana Darwinova teorija o porijeklu vrste

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11									
12						13			
14			15		16		17		
18		19		20		21			
22			23					24	
	25				26				
27	28			29		30			
31		32			33				
34									

OKOMITO: 1. Zagušiti se, udušiti se, 2. Kopno na koje je Noa pristao sa svojom arkom, planina u današnjoj Turskoj, 3. Pridjev koji koristimo za osobe koje su pune hirova, hirovne, 4. Svi, na slovenskom, 5. Antiteroristička jedinica Lučko, 6. Gusjenica na engleskom, 7. Niko Kranjčar, 8. Institut za razvoj obrazovanja, 9. Zaposlenici carinske službe, 10. Nekadašnji naziv za sela u Panonskoj nizini, posebice Vojvodini, za selo, ruralno naselje, područje namjenjeno ratarskoj proizvodnji, 16. Milina, čar, dragost, 19. Hrvatsko – mađarske naftne kompanije, koje vode pregovore oko vlasništva, 21. Ime srpskog Patrijarha, 23. Korijen riječi Emanuel (Bog je s nama), naziv većine židovskih sinagoga, bez nastavka –el, 24. Skupina ptica u letu, 28. Beskralježnjak, kolutićavac, mamac za ribolov, 29. Ignac od milja, Nacek, 33. Jugo-istok

Presveta Djevice

Presveta Djevice,
Prevrijedna Majko Božja, Marijo!
Evo me snižena preda te!
Molim te,
Budi ti meni Gospoja mati,
Pomoćnice naša,
Odvjetnice naša.
Znam da radi nebrojenih grijeha
Nisam vrijedna ove milosti
Da nam Gospoja služi.
Ko majku te ljubim,
Molim te ko predragu
Krvcu Sina tvoga.
Primi me među tvoje branjenike.
Ufam se i ja da ćeš me primiti
U svoje materinsko krilo.
Kada padnem, pridigni me,
Kada s puta pređem, vrati me,
Kad se razbolim, pregledaj me,
Kad propast name nasrne, brani me,
Kad mi pogibelj prijeti, nedaj me!
Ti si moja za Bogom jedina nada, jedina utjeha
Zato tebi preporučam
Dušu i tijelo da me čuvaš,
Da me miluješ,
Da me u svojoj milosti očuvaš,
Da me čuješ kada te u potrebi zovem,
A najviše da me po smrti
S Bogom pomirenu dušu predaš svome Sinku.
Amen.

(Molitva je stara preko 100 godina koju je baka Ana Koren (91 godina) naučila moliti od svojih roditelja.)